

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B** ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1735

z dnia 13 czerwca 2024 r.

w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 1735 z 28.6.2024, s. 1)

zmienione przez:

Dziennik Urzędowy

	nr	strona	data
► <u>M1</u> Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2025/1463 z dnia 23 maja 2025 r.	L 1463	1	28.7.2025

sprostowane przez:

► **C1** Sprostowanie, Dz.U. L 90111 z 5.2.2025, s. 1 (2024/1735)

**ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY (UE) 2024/1735**

z dnia 13 czerwca 2024 r.

w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Ogólnym celem niniejszego rozporządzenia jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez ustanowienie ram zapewniających Unii dostęp do bezpiecznych i zrównoważonych dostaw technologii neutralnych emisyjnie, w tym poprzez zwiększenie zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i wzmocnienie ich łańcuchów dostaw z myślą o ochronie ich odporności, przy jednoczesnym przyczynianiu się do osiągnięcia unijnych celów klimatycznych i celu neutralności klimatycznej, zdefiniowanych w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, tak by zdekarbonizować gospodarkę i społeczeństwo Unii, a także poprzez wnoszenie wkładu w dobrej jakości miejsca pracy związane z technologiami neutralnymi emisyjnie, a tym samym również poprawę konkurencyjności Unii.
2. Aby osiągnąć cel ogólny, o którym mowa w ust. 1, niniejsze rozporządzenie ustanawia środki służące:
  - a) zmniejszeniu ryzyka zakłóceń w dostawach związanych z technologiami neutralnymi emisyjnie mogących zakłócać konkurencję i powodować fragmentację rynku wewnętrznego, w szczególności poprzez określenie i wspieranie zwiększania zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i wzmacniania ich łańcuchów dostaw;
  - b) ustanowieniu unijnego rynku usług składowania CO₂;
  - c) pobudzaniu popytu na zrównoważone i odporne technologie neutralne emisyjnie poprzez postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, aukcje i inne formy interwencji publicznej;
  - d) podnoszeniu umiejętności poprzez wspieranie akademii, a tym samym ochronie i tworzeniu dobrej jakości miejsc pracy;
  - e) wspieraniu innowacji poprzez tworzenie piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, koordynację działań w zakresie badań i innowacji za pośrednictwem grupy sterującej ds. strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych, a także poprzez wykorzystanie przedkomercyjnych zamówień publicznych i zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania;
  - f) poprawie zdolności Unii w zakresie monitorowania i ograniczania ryzyk związanych z dostawami technologii neutralnych emisyjnie.

▼B*Artykuł 2***Zakres stosowania**

1. Z wyjątkiem art. 33 i 34 niniejszego rozporządzenia, które mają zastosowanie do innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i innych innowacyjnych technologii, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do technologii neutralnych emisyjnie. Surowce krytyczne objęte zakresem rozporządzenia (UE) 2024/1252 są wyłączone z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia.
2. W przypadku zintegrowanych zakładów produkcyjnych, które zajmują się produkcją materiałów objętych zarówno zakresem stosowania rozporządzenia (UE) 2024/1252, jak i niniejszego rozporządzenia, o tym, które rozporządzenie ma zastosowanie, decyduje produkt końcowy danego zakładu.
3. Z wyjątkiem art. 5, 25, 26 i 28, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do projektów dekarbonizacji sektorów energochłonnych, które stanowią część łańcucha dostaw technologii neutralnej emisyjnie, znacząco i trwale zmniejszających wskaźniki emisji ekwiwalentu CO₂ z procesów przemysłowych w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne.

*Artykuł 3***Definicje**

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „technologie neutralne emisyjnie” oznaczają technologie wymienione w art. 4, będące produktami końcowymi, konkretnymi komponentami lub konkretnymi maszynami używanymi głównie do wytwarzania tych produktów;
- 2) „komponent” oznacza część produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie, w tym materiał przetworzony, która to część jest produkowana i sprzedawana przez przedsiębiorstwo;
- 3) „technologie energii odnawialnej” oznaczają technologie, które pozwalają wytwarzać energię ze źródeł odnawialnych;
- 4) „energia ze źródeł odnawialnych” oznacza energię ze źródeł odnawialnych lub energię odnawialną zdefiniowane w art. 2 akapit drugi pkt 1 dyrektywy (UE) 2018/2001;
- 5) „magazynowanie energii” oznacza magazynowanie energii elektrycznej i ciepłej, a także inne formy magazynowania wykorzystywane do magazynowania energii wolnej od paliw kopalnych;
- 6) „paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego” oznaczają paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego zdefiniowane w art. 2 akapit drugi pkt 36 dyrektywy (UE) 2018/2001;
- 7) „zrównoważone paliwa alternatywne” oznaczają zrównoważone paliwa lotnicze, syntetyczne niskoemisyjne paliwa lotnicze lub wodór dla lotnictwa zdefiniowane w art. 3 pkt 7, 13 lub 17 rozporządzenia (UE) 2023/2405 przeznaczone dla sektora lotnictwa lub paliwa przeznaczone dla sektora morskiego określone zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2023/1805;

▼B

- 8) „transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji” oznaczają zwiększenie zdolności produkcji transformacyjnych technologii przemysłowych, które są wykorzystywane do znaczącego i trwałego zmniejszenia wskaźników emisji ekwiwalentu CO₂ z obiektu gospodarczego w zakładzie energochłonnym zdefiniowanym w art. 17 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2003/96/WE ⁽¹⁾ w sektorach stalowym, aluminium, metali nieżelaznych, chemikaliów, cementu, wapna, szkła, ceramiki, nawozów, a także masy celulozowej i papieru, w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne;
- 9) „rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii” oznaczają technologie oparte na wykorzystaniu mikroorganizmów lub cząsteczek biologicznych, takich jak enzymy, żywice lub biopolimery, które to technologie pozwalają ograniczyć emisje CO₂ poprzez zastąpienie energochłonnych środków produkcji opartych na paliwach kopalnych lub substancjach chemicznych w przemysłowych procesach produkcyjnych istotnych między innymi dla wychwytywania dwutlenku węgla, produkcji biopaliw i produkcji materiałów pochodzenia biologicznego, zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym;
- 10) „używane głównie” oznacza produkty końcowe i konkretne komponenty, które mają zasadnicze znaczenie dla produkcji technologii neutralnych emisyjnie, określone w załączniku, lub produkty końcowe, konkretne komponenty i konkretne maszyny, które są niezbędne do produkcji technologii neutralnych emisyjnie, co jest stwierdzane na podstawie dowodów dostarczonych właściwemu organowi krajowemu przez projektodawcę, z wyjątkiem projektów dekarbonizacji sektorów energochłonnych, w odniesieniu do których to projektów takie dowody nie są wymagane;
- 11) „materiał przetworzony” oznacza materiał, który został przetworzony w taki sposób, aby mógł spełniać określoną funkcję w łańcuchu dostaw technologii neutralnych emisyjnie, z wyjątkiem surowców krytycznych zdefiniowanych zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) 2024/1252;
- 12) „innowacyjne technologie neutralne emisyjnie” oznaczają technologie neutralne emisyjnie zawierające prawdziwe innowacje, które nie są obecnie dostępne na rynku i które są na tyle zaawansowane, że można je testować w kontrolowanym środowisku;
- 13) „inne technologie innowacyjne” oznaczają technologie związane z energią lub klimatem, które mają udowodniony potencjał w zakresie przyczyniania się do dekarbonizacji systemów przemysłowych lub energetycznych oraz w zakresie zmniejszenia strategicznych zależności, zawierające prawdziwe innowacje, które nie są obecnie dostępne na rynku Unii i które są na tyle zaawansowane, że można je testować w kontrolowanym środowisku;
- 14) „przedkomercyjne zamówienie publiczne” oznacza zamówienie na technologie neutralne emisyjnie w fazie przedkomercyjnej, obejmujące podział ryzyka i korzyści na warunkach rynkowych oraz rozwój konkurencyjny w fazach;
- 15) „zamówienie publiczne na innowacyjne rozwiązania” oznacza postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w przypadku którego instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające odgrywają rolę pierwszego nabywcy technologii neutralnych emisyjnie i które może obejmować testy zgodności;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).

▼ B

- 16) „projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie” oznacza planowany obiekt gospodarczy lub rozbudowę lub zmianę przeznaczenia istniejącego obiektu do celów produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub projekt dekarbonizacji sektorów energochłonnych;
- 17) „projekty dekarbonizacji sektorów energochłonnych” oznaczają budowę lub przebudowę obiektu gospodarczego w zakładzie energochłonnym zdefiniowanym w art. 17 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2003/96/WE w sektorach stali, aluminium, metali nieżelaznych, chemikaliów, cementu, wapna, szkła, ceramiki, nawozów, a także masy celulozowej i papieru, będących częścią łańcucha dostaw technologii neutralnej emisyjnie i mających znacząco i trwale zmniejszyć wskaźniki emisji ekwiwalentu CO₂ z procesów przemysłowych w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne;
- 18) „strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej” oznacza zlokalizowany w Unii projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, projekt wychwytywania CO₂, projekt składowania CO₂ lub projekt w dziedzinie infrastruktury transportu CO₂, który państwo członkowskie uznało za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej zgodnie z art. 13 i 14;
- 19) „proces wydawania pozwoleń” oznacza proces obejmujący wszystkie odpowiednie pozwolenia na budowę, rozbudowę, przekształcanie i eksploatację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie i strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, w tym pozwolenia na budowę, pozwolenia w zakresie chemikaliów i pozwolenia na podłączenie do sieci oraz oceny oddziaływania na środowisko i zezwolenia środowiskowe, jeżeli są wymagane, a także obejmujący wszystkie wnioski i procedury od potwierdzenia kompletności wniosku do powiadomienia o decyzji kompleksowej w sprawie wyniku procedury przez odpowiedni pojedynczy punkt kontaktowy, a także jeśli chodzi o geologiczne składowanie CO₂, proces wydawania pozwoleń na składowanie, który dotyczy wydania wszystkich niezbędnych pozwoleń na instalacje powierzchniowe wymagane do eksploatacji składowiska, w tym pozwoleń na budowę i pozwoleń na rurociągi, oraz zezwoleń środowiskowych na zatłaczanie i składowanie CO₂, ukończony zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE;
- 20) „decyzja kompleksowa” oznacza decyzję lub zestaw decyzji podjętych przez organy państwa członkowskiego określające, czy projektodawca jest upoważniony do wdrażania projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie, bez uszczerbku dla jakiegokolwiek decyzji podjętej w kontekście procedury odwoławczej;
- 21) „projektodawca” oznacza dowolne przedsiębiorstwo lub konsorcjum przedsiębiorstw rozwijające projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej;
- 22) „piaskownica regulacyjna technologii neutralnych emisyjnie” oznacza system umożliwiający przedsiębiorstwom testowanie innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i innych innowacyjnych technologii w kontrolowanym środowisku rzeczywistym, w ramach konkretnego planu opracowanego i monitorowanego przez właściwy organ;
- 23) „postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego” oznacza którekolwiek z poniższych:

▼B

- a) dowolny rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia objęty dyrektywą 2014/24/UE lub dyrektywą 2014/25/UE w odniesieniu do udzielenia zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi;
- b) postępowanie o udzielenie koncesji na roboty budowlane lub na usługi objęte dyrektywą 2014/23/UE;
- 24) „instytucja zamawiająca” oznacza w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego instytucję zamawiającą zdefiniowaną w art. 6 dyrektywy 2014/23/UE, art. 2 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2014/24/UE i art. 3 dyrektywy 2014/25/UE;
- 25) „podmiot zamawiający” oznacza w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego podmiot zamawiający zdefiniowany w art. 7 dyrektywy 2014/23/UE i art. 4 dyrektywy 2014/25/UE;
- 26) „zamówienie” w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznacza zamówienia publiczne zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 5 dyrektywy 2014/24/UE, zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi zdefiniowane w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2014/25/UE oraz koncesje zdefiniowane w art. 5 pkt 1 dyrektywy 2014/23/UE;
- 27) „aukcja” oznacza mechanizm konkurencyjnych procedur przetargowych wspierających produkcję lub zużycie energii ze źródeł odnawialnych, nieobjęty dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE ⁽²⁾ ani dyrektywami 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE;
- 28) „moc zatłaczania CO₂” oznacza roczną ilość CO₂, którą można zatłoczyć do eksploatowanego składowiska geologicznego, posiadającego pozwolenie na mocy dyrektywy 2009/31/WE, w celu zmniejszenia emisji lub zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla, w szczególności z wielkoskalowych instalacji przemysłowych, i która jest mierzona w tonach rocznie;
- 29) „infrastruktura transportu CO₂” oznacza sieć rurociągów, w tym powiązanych stacji wspomagających, służących do transportu CO₂ do składowiska, a także wszelkie statki, środki transportu drogowego lub kolejowego, w tym urządzenia do skraplania i, w razie potrzeby, obiekty tymczasowego magazynowania, w celu transportu CO₂ do urządzeń portowych i na składowisko;
- 30) „integracja systemu energetycznego” oznacza rozwiązania dotyczące planowania i eksploatacji systemu energetycznego jako całości, z uwzględnieniem różnych nośników energii, infrastruktur i sektorów zużycia energii, poprzez stworzenie między nimi silniejszych powiązań, aby świadczyć wolne od paliw kopalnych, elastyczne, niezawodne i zasobooszczędne usługi energetyczne po możliwie najniższych kosztach dla społeczeństwa, gospodarki i środowiska;
- 31) „partnerstwo przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej” oznacza zobowiązanie podjęte przez Unię i państwo trzecie dotyczące zwiększenia współpracy związanej z technologiami neutralnymi emisyjnie, ustanowione w drodze niewiążącego instrumentu określającego konkretne działania będące we wspólnym interesie stron;

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

▼ B

- 32) „pierwszy w swoim rodzaju” oznacza nowy lub znacząco zmodernizowany zakład technologii neutralnych emisyjnie, który wprowadza innowacje w odniesieniu do procesu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i który nie jest jeszcze w znacznym stopniu obecny w Unii ani którego budowa nie jest jeszcze w znacznym stopniu zaplanowana w Unii;
- 33) „zdolność produkcji” oznacza całkowitą wydajność technologii neutralnych emisyjnie produkowanych w ramach projektu produkcyjnego lub, w przypadku gdy w ramach projektu produkcyjnego wytwarza się konkretne komponenty lub konkretne maszyny używane głównie do produkcji takich produktów, a nie same produkty końcowe, wydajność produktów końcowych, na potrzeby których produkowane są takie komponenty lub konkretne maszyny.

*Artykuł 4***Wykaz technologii neutralnych emisyjnie**

1. Technologie neutralne emisyjnie objęte zakresem niniejszego rozporządzenia to:
- a) technologie słoneczne, w tym technologie fotowoltaiczne, technologie słonecznej termicznej energii elektrycznej i technologie słonecznej energii termicznej;
  - b) technologie lądowej energetyki wiatrowej i technologie morskiej energii odnawialnej;
  - c) technologie baterii i magazynowania energii;
  - d) technologie pomp ciepła i energii geotermicznej;
  - e) technologie wodorowe, w tym elektrolizery i ogniwa paliwowe;
  - f) zrównoważone technologie biogazu i biometanu;
  - g) technologie CCS;
  - h) technologie sieci elektroenergetycznej, w tym technologie ładowania elektrycznego w transporcie oraz technologie służące cyfryzacji sieci;
  - i) technologie energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego, w tym technologie jądrowego cyklu paliwowego;
  - j) technologie zrównoważonych paliw alternatywnych;
  - k) technologie energii wodnej;
  - l) technologie energii odnawialnej nieobjęte poprzednimi kategoriami;
  - m) technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym, w tym technologie sieci ciepłowniczej;
  - n) technologie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego;
  - o) rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii;
  - p) transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji nieobjęte poprzednimi kategoriami;

▼B

- q) technologie transportowania i wykorzystywania CO₂;
  - r) technologie napędu wiatrowego i elektrycznego w transporcie;
  - s) technologie jądrowe nieobjęte poprzednimi kategoriami.
2. Ustęp 1 pozostaje bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do wyboru między różnymi źródłami energii i wyboru ogólnej struktury swojego zaopatrzenia w energię.
3. Ustęp 1 pozostaje bez uszczerbku dla przydziału środków unijnych, w szczególności w odniesieniu do kryteriów kwalifikowalności lub kryteriów wyboru, przyjętych zgodnie z odpowiednimi procedurami, ani dla wsparcia unijnego za pośrednictwem EBI.

ROZDZIAŁ II

WARUNKI PODSTAWOWE DLA PRODUKCJI TECHNOLOGII NEUTRALNYCH EMISYJNIE*SEKCJA I****Poziomy referencyjne****Artykuł 5***Poziomy referencyjne**

1. Komisja i państwa członkowskie wspierają projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie zgodnie z niniejszym rozdziałem, aby zapewnić zmniejszenie w Unii strategicznych zależności technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw poprzez osiągnięcie następujących zdolności produkcji tych technologii:
- a) poziom referencyjny wynoszący co najmniej 40 % rocznych potrzeb Unii w zakresie wdrażania odpowiednich technologii niezbędnych do osiągnięcia celów Unii w dziedzinie klimatu i energii na 2030 r.;
  - b) zwiększenie udziału Unii w odpowiednich technologiach w celu osiągnięcia do 2040 r. 15 % światowej produkcji zgodnie z monitorowaniem na podstawie art. 42, z wyjątkiem przypadków, w których zwiększona unijna zdolność produkcji byłaby znacznie wyższa niż potrzeby Unii w zakresie wdrażania odpowiednich technologii niezbędnych do osiągnięcia celów Unii w dziedzinie klimatu i energii na 2040 r.

*SEKCJA II****Usprawnienie procesów administracyjnych i procesów wydawania pozwoleń****Artykuł 6***Pojedyncze punkty kontaktowe**

1. Do 30 grudnia 2024 r. państwa członkowskie ustanawiają lub wyznaczają co najmniej jeden organ jako pojedynczy punkt kontaktowy na odpowiednim poziomie administracyjnym. Każdy pojedynczy punkt kontaktowy odpowiada za ułatwianie i koordynowanie procesu wydawania pozwoleń dla projektów produkcji technologii neutralnych

▼B

emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, oraz za dostarczanie informacji na temat usprawnienia procesów administracyjnych zgodnie z art. 7, w tym informacji na temat tego, kiedy wniosek uznaje się za kompletny zgodnie z art. 9 ust. 10.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie ustanawia lub wyznacza więcej niż jeden pojedynczy punkt kontaktowy zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, to państwo członkowskie zapewnia narzędzia pomagające projektodawcom zidentyfikować odpowiedni ustanowiony lub wyznaczony punkt kontaktowy na stronie internetowej utworzonej zgodnie z art. 7.

3. Pojedynczy punkt kontaktowy ustanowiony lub wyznaczony zgodnie z ust. 1 jest jedynym punktem kontaktowym dla projektodawcy w procesie wydawania pozwolenia na projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej. Koordynuje on i ułatwia przedkładanie wszystkich istotnych dokumentów i informacji oraz powiadamia projektodawcę o wyniku decyzji kompleksowej.

4. Projektodawcy mogą przedkładać wszelkie dokumenty istotne dla procesu wydawania pozwoleń w formie elektronicznej.

5. Właściwe organy zapewniają, aby wszelkie stosowne analizy przeprowadzone lub pozwolenia lub zezwolenia wydane w odniesieniu do danego projektu były brane pod uwagę oraz aby nie wymagano powielania analiz, pozwoleń lub zezwoleń, chyba że prawo Unii lub prawo krajowe stanowi inaczej.

6. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom łatwy dostęp do informacji na temat procedur rozstrzygania sporów dotyczących procesu wydawania pozwoleń i łatwy dostęp do takich procedur, w tym, w stosownych przypadkach, alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów, jeżeli takie procedury są przewidziane w prawie krajowym.

7. Państwa członkowskie zapewniają, aby pojedynczy punkt kontaktowy i wszystkie właściwe organy odpowiedzialne za którykolwiek etap procesu wydawania pozwoleń, w tym za wszystkie etapy proceduralne, dysponowały wystarczającą liczbą wykwalifikowanych pracowników i wystarczającymi niezbędnymi zasobami finansowymi, technicznymi i technologicznymi, w tym, w stosownych przypadkach, na potrzeby podnoszenia i zmiany kwalifikacji, aby mogły skutecznie wykonywać zadania powierzone im na podstawie niniejszego rozporządzenia.

8. Platforma, o której mowa w art. 38 i 39, okresowo omawia wdrażanie przepisów niniejszej sekcji oraz art. 15 i 16, a także dzieli się najlepszymi praktykami w zakresie organizacji pojedynczych punktów kontaktowych.

9. Ponadto organy zaangażowane w proces wydawania pozwoleń i inne zainteresowane organy powinny przed rozpoczęciem procesu wydawania pozwoleń określić wymogi i zakres informacji wymaganych od projektodawcy i udostępnić te wymogi i ten zakres informacji odpowiedniemu pojedynczemu punktowi kontaktowemu.

*Artykuł 7***Dostępność informacji w internecie**

Państwa członkowskie umożliwiają łatwy i scentralizowany dostęp w internecie do następujących informacji na temat procesów związanych z projektami produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznymi projektami na rzecz neutralności emisyjnej:

▼ B

- a) pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1;
- b) proces wydawania pozwoleń, w tym informacje na temat rozstrzygnięcia sporów;
- c) informacje na temat usług finansowych i inwestycyjnych;
- d) informacje na temat możliwości finansowania na poziomie Unii lub państwa członkowskiego;
- e) informacje na temat usług wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej, w tym m.in. deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od osób prawnych, lokalnego prawa podatkowego czy prawa pracy.

*Artykuł 8***Przyspieszona realizacja**

Aby ułatwić terminową i skuteczną realizację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie zlokalizowanych na ich terytorium, państwa członkowskie udzielają wsparcia administracyjnego, zwracając szczególną uwagę na MŚP zaangażowane w te projekty, w tym zapewniając:

- a) pomoc w odniesieniu do wypełniania istniejących obowiązków administracyjnych i sprawozdawczych;
- b) pomoc projektodawcom w informowaniu opinii publicznej w celu zwiększenia akceptacji społecznej dla projektu;
- c) pomoc projektodawcom, w szczególności MŚP, w procesie wydawania pozwoleń.

*Artykuł 9***Czas trwania procesu wydawania pozwoleń**

1. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie nie może przekraczać następujących terminów:

- a) dwanaście miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji poniżej 1 GW;
- b) osiemnaście miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji co najmniej 1 GW.

2. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, których roczna zdolność produkcji nie jest mierzona w GW, nie może przekraczać 18 miesięcy.

3. W przypadku gdy projekty dekarbonizacji sektorów energochłonnych, także te uznane za projekty strategiczne, wymagają budowy kilku zakładów lub obiektów w jednej lokalizacji, projektodawca i pojedynczy punkt kontaktowy mogą uzgodnić podział projektu na kilka mniejszych projektów w celu dotrzymania mających zastosowanie terminów.

4. W przypadku gdy zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko, etapy oceny, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (i) tej dyrektywy, nie są wliczane do czasu trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

▼B

5. W przypadku gdy konsultacje zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (ii) dyrektywy 2011/92/UE skutkują koniecznością uzupełnienia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dodatkowymi informacjami, pojedynczy punkt kontaktowy może dać projektodawcy możliwość przedstawienia dodatkowych informacji. W takim przypadku pojedynczy punkt kontaktowy powiadamia projektodawcę o terminie, w którym należy przekazać dodatkowe informacje i który jest nie krótszy niż 30 dni od daty powiadomienia. Okres między terminem na dostarczenie dodatkowych informacji a przedłożeniem tych informacji nie jest wliczany do czasu trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2.

6. W wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego charakter, złożoność, lokalizacja lub rozmiar proponowanego projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej, państwo członkowskie może jednokrotnie wydłużyć terminy, o których mowa w ust. 1, 2 i 7 niniejszego artykułu oraz w art. 16 ust. 1 i 2, o maksymalnie trzy miesiące przed upływem tych terminów i indywidualnie dla każdego przypadku.

7. W przypadku gdy państwo członkowskie uzna, że proponowany projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej stwarza wyjątkowe ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników lub ogółu społeczeństwa, oraz w przypadku gdy potrzebny jest dodatkowy czas na ustalenie, czy wprowadzono odpowiednie środki mające na celu wyeliminowanie możliwego do zidentyfikowania ryzyka, państwo to w terminie 6 miesięcy od rozpoczęcia procesu wydawania pozwoleń może wydłużyć terminy, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu oraz w art. 16 ust. 1 i 2, o 6 miesięcy.

8. W przypadku zastosowania ust. 6 lub 7 pojedynczy punkt kontaktowy informuje projektodawcę na piśmie o przyczynach wydłużenia terminu i o spodziewanej dacie wydania decyzji kompleksowej.

9. Pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, powiadamia projektodawcę o terminie sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w art. 5 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE, biorąc pod uwagę organizację procesu wydawania pozwoleń w danym państwie członkowskim oraz potrzebę zapewnienia wystarczającej ilości czasu na ocenę raportu. Okres między terminem na dostarczenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko a przedłożeniem tego raportu nie jest wliczany do czasu trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2.

10. Nie później niż 45 dni od otrzymania wniosku o wydanie pozwolenia odpowiedni pojedynczy punkt kontaktowy potwierdza, że wniosek jest kompletny, lub, jeżeli projektodawca nie przesłał wszystkich informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, zwraca się do projektodawcy o przedłożenie bez zbędnej zwłoki kompletnego wniosku i bez zbędnej zwłoki wskazuje, których informacji brakuje. W przypadku gdy złożony wniosek zostanie po raz drugi uznany za niekompletny, pojedynczy punkt kontaktowy może, w terminie 30 dni od złożenia drugiego wniosku, po raz drugi zwrócić się o przedłożenie

▼B

informacji. Pojedynczy punkt kontaktowy nie zwraca się o przedłożenie informacji w obszarach, których nie dotyczyły informacje, o które zwrócił się za pierwszym razem, i jest uprawniony jedynie do zwrócenia się o dalsze dowody w celu uzupełnienia stwierdzonego braku informacji. Data potwierdzenia kompletności wniosku przez pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1, stanowi początek procesu wydawania pozwoleń dla tego konkretnego wniosku.

11. Nie później niż dwa miesiące od daty otrzymania wniosku pojedynczy punkt kontaktowy sporządza w ścisłej współpracy z innymi odpowiednimi organami szczegółowy harmonogram procesu wydania pozwolenia. Harmonogram zaczyna mieć zastosowanie z chwilą potwierdzenia przez pojedynczy punkt kontaktowy kompletności wniosku. Harmonogram ten publikowany jest przez pojedynczy punkt kontaktowy na ogólnodostępnej stronie internetowej.

12. Terminy określone w niniejszym artykule oraz w art. 16 pozostają bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z prawa Unii i prawa międzynarodowego oraz dla administracyjnych procedur odwoławczych i środków zaskarżenia rozpatrywanych przed sądem lub trybunałem.

13. Terminy określone w niniejszym artykule oraz w art. 16 w odniesieniu do wszelkich procesów wydawania pozwoleń pozostają bez uszczerbku dla jakichkolwiek krótszych terminów określonych przez państwa członkowskie.

*Artykuł 10***Oceny wpływu na środowisko i zezwolenie środowiskowe**

1. Jeżeli przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest na mocy art. 5–9 dyrektywy 2011/92/UE, projektodawca może zwrócić się, przed złożeniem wniosku, do pojedynczego punktu kontaktowego o opinię dotyczącą zakresu i stopnia szczególności informacji, jakie należy zawrzeć w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko na podstawie art. 5 ust. 1 tej dyrektywy. Pojedynczy punkt kontaktowy zapewnia, by opinia została wydana jak najszybciej i nie później niż 45 dni od dnia, w którym projektodawca zwrócił się o opinię.

2. W przypadku gdy obowiązek oceny wpływu na środowisko wynika jednocześnie z przynajmniej dwóch z następujących: dyrektywy 2000/60/WE, dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾, dyrektywy 2008/98/WE, dyrektywy 2009/147/WE, dyrektywy 2010/75/UE, dyrektywy 2011/92/UE, dyrektywy 2012/18/UE lub dyrektywy 92/43/EWG, państwa członkowskie zapewniają, aby stosowane były skoordynowane lub wspólne procedury spełniające wymogi wszystkich tych aktów prawnych Unii.

W ramach skoordynowanej procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, właściwy organ koordynuje prowadzenie poszczególnych ocen wpływu na środowisko danego projektu wymaganych przez właściwe akty ustawodawcze Unii.

W ramach wspólnej procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, właściwy organ przewiduje przeprowadzenie jednej oceny wpływu na środowisko danego projektu wymaganej przez właściwe akty ustawodawcze Unii. Zastosowanie wspólnej lub skoordynowanej procedury nie może mieć wpływu na treść oceny oddziaływania na środowisko.

⁽³⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

▼B

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy wydały uzasadnioną konkluzję, o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (iv) dyrektywy 2011/92/UE, dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w terminie 90 dni od otrzymania wszystkich niezbędnych informacji zgodnie z art. 5, 6 i 7 tej dyrektywy oraz po zakończeniu konsultacji, o których mowa w art. 6 i 7 tej dyrektywy.

4. W wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego charakter, złożoność, lokalizacja lub rozmiar proponowanego projektu, państwa członkowskie mogą wydłużać termin, o którym mowa w ust. 3, o maksymalnie 20 dni przed jego upływem i indywidualnie dla każdego przypadku. W takim przypadku właściwy pojedynczy punkt kontaktowy pisemnie informuje projektodawcę o powodach uzasadniających wydłużenie oraz o terminie wydania uzasadnionej konkluzji.

5. Ramy czasowe konsultacji z zainteresowaną społecznością, o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. e) dyrektywy 2011/92/UE, oraz z organami, o których mowa w art. 6 ust. 1 tej dyrektywy, na temat raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w art. 5 ust. 1 tej dyrektywy, nie trwają dłużej niż 85 dni i – zgodnie z art. 6 ust. 7 tej dyrektywy – nie krócej niż 30 dni. W przypadkach objętych art. 6 ust. 4 akapit drugi tej dyrektywy okres ten wydłuża się w indywidualnych przypadkach do maksymalnie 90 dni.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy i inne organy wyznaczone zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE dysponowały wystarczającą liczbą wykwalifikowanych pracowników oraz wystarczającymi zasobami finansowymi, technicznymi i technologicznymi niezbędnymi do wypełniania obowiązków wynikających z niniejszego artykułu.

*Artykuł 11***Planowanie**

1. Krajowe, regionalne i lokalne organy odpowiedzialne za przygotowanie planów, w tym planów podziału na strefy, zagospodarowania przestrzennego i planów użytkowania gruntów, rozważają uwzględnienie w takich planach, w stosownych przypadkach, przepisów dotyczących rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej i, w stosownych przypadkach, dolin przemysłowej neutralności emisyjnej, a także całej niezbędnej infrastruktury. W przypadku gdy rozważa się uwzględnienie takich przepisów, pierwszeństwo przyznaje się powierzchniom sztucznym i zabudowanym, terenom przemysłowym i terenom zdegradowanym. Aby ułatwić rozwijanie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie istotne dane dotyczące planowania przestrzennego były dostępne w internecie zgodnie z art. 7.

2. W przypadku gdy plany zawierają przepisy dotyczące rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, i ich wymaganej infrastruktury, i podlegają ocenie zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE i zgodnie z art. 6 dyrektywy 92/43/EWG, takie oceny przeprowadza się łącznie. Tam, gdzie ma to zastosowanie, ta połączona ocena dotyczy również wpływu na potencjalnie zagrożone jednolite części wód, o których mowa w dyrektywie 2000/60/WE. Jeżeli odpowiednie państwa członkowskie są zobowiązane do oceny wpływu już realizowanych lub przyszłych działań na środowisko morskie, w tym na

▼B

wzajemne oddziaływanie lądu i morza, zgodnie z art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE⁽⁴⁾, połączona ocena obejmuje również te wpływy. Fakt, że oceny są łączone zgodnie z niniejszym ustępem, nie wpływa na ich treść ani jakość. Połączoną ocenę przeprowadza się w sposób, który nie prowadzi do przedłużenia terminów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

*Artykuł 12***Stosowanie konwencji EKG ONZ**

1. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej w Aarhus 25 czerwca 1998 r., oraz z Konwencji EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Espoo 25 lutego 1991 r., i protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do tej konwencji, podpisanego w Kijowie 21 maja 2003 r.

2. Wszystkie decyzje przyjęte na podstawie niniejszej sekcji oraz art. 8, 15, 16 i 28 są udostępniane publicznie w łatwo zrozumiały sposób, a wszystkie decyzje dotyczące projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej są dostępne na tej samej stronie internetowej.

*SEKCJA III****Strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej****Artykuł 13***Kryteria kwalifikacji**

1. Państwa członkowskie uznają za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej znajdujące się w Unii projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, które przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 1, w tym przyczyniają się do osiągnięcia unijnych celów w zakresie klimatu lub energii, i spełniają co najmniej jedno z następujących kryteriów:

a) projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie przyczynia się do zwiększenia odporności technologicznej i przemysłowej technologii neutralnych emisyjnie Unii dzięki zwiększeniu zdolności produkcji komponentu lub segmentu w łańcuchu dostaw technologii neutralnych emisyjnie przez:

(i) zwiększenie zdolności produkcji w Unii w odniesieniu do technologii neutralnej emisyjnie, w przypadku której Unia jest w ponad 50 % zależna od przywozu z państw trzecich;

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (Dz. U. L 257 z 28.8.2014, s. 135).

▼ B

- (ii) znaczne zwiększenie zdolności produkcji drogą istotnego wkładu w osiągnięcie celów klimatycznych lub energetycznych Unii na 2030 r.; lub
  - (iii) zwiększenie zdolności produkcji lub aktualizację istniejących w Unii zdolności produkcji do poziomu technologii neutralnej emisyjnie, w przypadku której udział unijnej zdolności produkcji jest znaczący w skali światowej i która odgrywa kluczową rolę w odporności Unii;
- b) projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie ma wyraźny pozytywny wpływ na unijny łańcuch dostaw przemysłu technologii neutralnych emisyjnie lub na sektory niższego szczebla, zapewniając europejskiemu przemysłowi technologii neutralnych emisyjnie dostęp do najlepszej osiągalnej technologii neutralnej emisyjnie lub do produktów wytwarzanych w pierwszym w swoim rodzaju zakładzie produkcyjnym i spełnia co najmniej jedno z następujących kryteriów:
- (i) wprowadzanie środków mających na celu przyciągnięcie, zatrzymanie siły roboczej potrzebnej do technologii neutralnych emisyjnie oraz podnoszenie lub zmianę kwalifikacji tej siły roboczej, w tym w ramach przygotowania zawodowego, staży, kształcenia i szkolenia ustawicznego, w ścisłej współpracy z organami regionalnymi i lokalnymi, instytucjami kształcenia i szkolenia oraz z partnerami społecznymi, w tym związkami zawodowymi;
  - (ii) przyczynianie się do konkurencyjności MŚP w ramach łańcucha dostaw technologii neutralnych emisyjnie;
- c) projekt przyczynia się do osiągnięcia celów klimatycznych i energetycznych Unii poprzez produkcję technologii neutralnych emisyjnie za pomocą praktyk wdrażających lepsze zrównoważenie środowiskowe i efektywność środowiskową lub cechy obiegu zamkniętego, w tym kompleksową efektywność niskoemisyjną, energetyczną, wodną lub materiałową oraz praktyki w tych obszarach, które to efektywność i praktyki znacząco i trwale obniżają poziomy emisji ekwiwalentu CO₂.

2. W terminie do dnia 1 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt wykonawczy określający wytyczne zapewniające jednolite warunki wdrażania kryteriów wymienionych w niniejszym artykule. Wytyczne te zawierają co najmniej szczegółowe wskazówki dotyczące kryteriów, które należy stosować do oceny:

- a) czy dodatkowe zdolności produkcji dotyczą pierwszych w swoim rodzaju lub najlepszych osiągalnych zdolności produkcji technologii;
- b) czy dodatkowe zdolności produkcji można uznać za znaczące.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

3. Za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej państwa członkowskie uznają projekty składowania CO₂, które spełniają wszystkie poniższe kryteria:

▼B

- a) składowisko CO₂ znajduje się na terytorium Unii, w jej wyłącznych strefach ekonomicznych lub na jej szelfie kontynentalnym w rozumieniu Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS);
- b) projekt składowania CO₂ przyczynia się do osiągnięcia celu określonego w art. 20;
- c) w ramach projektu składowania CO₂ złożono wniosek o pozwolenie na bezpieczne i stałe geologiczne składowanie CO₂ zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.

Każdy projekt wychwytywania CO₂ związany z projektem składowania CO₂ spełniający kryteria, o których mowa w akapicie pierwszym, oraz każdy powiązany projekt infrastruktury CO₂ niezbędny do transportu wychwyconego CO₂ również uznaje się za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej.

4. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie odpowiadające technologii neutralnej emisyjnie, znajdujące się w „regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym” oraz na terytoriach objętych Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i kwalifikujące się do finansowania na podstawie przepisów polityki spójności są, po zakończeniu postępowania o udzielenie zamówienia, uznawane przez państwa członkowskie na pisemny wniosek projektodawcy za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej zgodnie z art. 14 ust. 3 bez konieczności składania przez projektodawcę formalnego wniosku zgodnie z art. 14 ust. 2.

5. Znajdujący się w Unii projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, który przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 1 ust. 1 i który korzysta z funduszu innowacyjnego ETS lub jest częścią ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, europejskich dolin wodorowych lub Banku Wodoru, w przypadku gdy z funduszy wspiera się inwestycje w zdolności produkcji, jest uznawany przez państwa członkowskie na pisemny wniosek projektodawcy za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej zgodnie z art. 14 ust. 3 bez konieczności składania przez projektodawcę formalnego wniosku zgodnie z art. 14 ust. 2.

6. W przypadku gdy strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej wnosi wkład w łańcuch wartości technologii, której państwo członkowskie nie akceptuje w ramach ogólnej struktury swoich dostaw energii, to państwo członkowskie może odmówić uznania projektu za projekt strategiczny. Jeżeli istnieją technologie neutralne emisyjnie, w odniesieniu do których państwo członkowskie nie zamierza uznawać projektów za projekty strategiczne, to państwo członkowskie informuje o tym jak najszybciej i publicznie.

*Artykuł 14***Stosowanie i uznawanie**

1. Wnioski o uznanie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie za strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej projektodawca przedkłada odpowiedniemu państwu członkowskiemu.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące informacje:
  - a) odpowiednie dowody dotyczące spełnienia kryteriów określonych w art. 13 ust. 1 lub 3;

▼ B

- b) biznesplan zawierający ocenę rentowności projektu zgodnie z celem polegającym na tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy; oraz
- c) pierwszy projekt harmonogramu projektu wskazujący orientacyjnie, kiedy projekt byłby w stanie przyczynić się do osiągnięcia unijnego poziomu referencyjnego zdolności produkcji określonego w art. 5 lub unijnego celu dotyczącego mocy zatlaczania CO₂ określonego w art. 20.

Komisja dostarcza z góry ustalony formularz do składania wniosków, o których mowa w ust. 1.

3. Państwa członkowskie oceniają wniosek, o którym mowa w ust. 1, w drodze sprawiedliwego i przejrzystego procesu w terminie jednego miesiąca od otrzymania kompletnego wniosku. Jeżeli projektodawca nie przesłał wszystkich istotnych i kompletnych informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, państwo członkowskie zwraca się, tylko raz, do projektodawcy o przedłożenie bez zbędnej zwłoki informacji uzupełniających w celu otrzymania kompletnego wniosku. Data potwierdzenia kompletności złożonego wniosku służy za początek procesu oceny. Decyzja wynikająca z tego procesu jest uzasadniana i przekazywana projektodawcy oraz Platformie, o której mowa w art. 38 i 39.

4. W przypadku niepodjęcia decyzji w terminie, o którym mowa w ust. 3, projektodawca może powiadomić państwo członkowskie i bez zbędnej zwłoki zwrócić się do tego państwa członkowskiego o przekazanie projektodawcy zaktualizowanego terminu, nie późniejszego niż 30 dni od pierwotnego terminu.

5. Komisja może przedstawić opinię na temat zatwierdzonych strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej. Jeżeli państwo członkowskie odrzuci wniosek, wnioskodawca ma prawo przedłożyć wniosek Komisji, która ocenia wniosek w terminie 20 dni roboczych. Ocena Komisji pozostaje bez uszczerbku dla decyzji państwa członkowskiego.

6. W przypadku gdy po dokonaniu oceny zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu Komisja potwierdzi odrzucenie wniosku przez państwo członkowskie, powiadamia wnioskodawcę o swojej konkluzji w formie pisma. W przypadku gdy ocena Komisji różni się od oceny państwa członkowskiego, Platforma, o której mowa w art. 38 i 39 omawia dany projekt.

7. W przypadku gdy Komisja lub państwo członkowskie stwierdzi, że strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej poddano istotnym zmianom lub że nie spełnia on już kryteriów określonych w art. 13 lub gdy uznanie go za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej odbyło się na podstawie wniosku zawierającego nieprawidłowe informacje, informuje o tym zainteresowanego projektodawcę. Po wysłuchaniu projektodawcy państwo członkowskie może uchylić decyzję uznającą projekt za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej.

8. Projekt, którego nie uznaje się już za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej, traci wszystkie prawa związane z tym statusem wynikające z niniejszego rozporządzenia.

▼B

9. Komisja tworzy i prowadzi otwarty rejestr strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej.

*Artykuł 15***Status priorytetowy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej**

1. Projektodawcy i wszystkie zainteresowane organy w przypadku strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej zapewniają jak najszybsze przeprowadzanie właściwych procesów zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym.

2. Bez uszczerbku dla obowiązków przewidzianych w prawie Unii, jeżeli projekt uznano za strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej, państwa członkowskie przyznają temu strategicznemu projektowi na rzecz neutralności emisyjnej status projektu o najwyższym możliwym znaczeniu krajowym, jeżeli taki status istnieje w prawie krajowym, i strategiczny projekt na rzecz neutralności emisyjnej jest odpowiednio traktowany w procesach wydawania pozwoleń, w tym procesach związanych z ocenami wpływu na środowisko oraz, w razie dostępności danych, z planowaniem przestrzennym.

3. Uznaje się, że strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej przyczyniają się do bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie w Unii, a zatem leżą w interesie publicznym. Jeżeli chodzi o wpływ na środowisko lub obowiązki, o których mowa w art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE, art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE, art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG, oraz w aktach ustawodawczych Unii w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej w Unii uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym i można je uznać za projekty o nadrzędnym interesie publicznym i leżące w interesie zdrowia publicznego i bezpieczeństwa, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tych aktach.

4. Wszelkie procedury rozstrzygania sporów, postępowania sądowe, odwołania i środki zaskarżenia dotyczące strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej rozpatrywane przed wszelkimi krajowymi sądami, trybunałami i panelami, w tym w odniesieniu do mediacji lub arbitrażu, jeżeli istnieją na mocy prawa krajowego, uznaje się za pilne, jeżeli – i w zakresie, w jakim – taki pilny tryb procedur wydawania pozwoleń jest przewidziany w prawie krajowym, i pod warunkiem przestrzegania mającego zwykle zastosowanie prawa do obrony osób fizycznych lub społeczności lokalnych. Tam gdzie ma to zastosowanie, projektodawcy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej uczestniczą w takich pilnych procedurach.

*Artykuł 16***Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej**

1. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na strategiczne projekty na rzecz neutralności emisyjnej nie przekracza:

a) 9 miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej o rocznej zdolności produkcji poniżej 1 GW;

▼B

- b) 12 miesięcy w przypadku budowy lub rozbudowy strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej o rocznej zdolności produkcji co najmniej 1 GW;
  - c) 18 miesięcy w przypadku wszystkich niezbędnych pozwoleń na eksploatację składowiska zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.
2. W przypadku strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie, których roczna zdolność produkcji nie jest mierzona w GW, czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie przekracza 12 miesięcy.
3. W przypadku gdy zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko, etap oceny, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (i) tej dyrektywy, nie jest uwzględniany w czasie trwania procesu wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

*Artykuł 17***Doliny neutralności emisyjnej**

1. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wyznaczeniu dolin neutralności emisyjnej (zwanymi dalej „dolinami”) jako konkretnych obszarów mających za zadanie przyspieszyć neutralną emisyjnie działalność przemysłową, w szczególności w celu przyspieszenia realizacji projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej lub ich klastrów, lub w celu testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie. Celem dolin jest tworzenie klastrów neutralnej emisyjnie działalności przemysłowej oraz dalsze usprawnianie procedur administracyjnych.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1:
- a) określa jasny zakres geograficzny i technologiczny dla dolin;
  - b) uwzględnia obszary, które obejmują powierzchnie sztuczne i zabudowane, tereny przemysłowe i tereny zdegradowane;
  - c) podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w stosownych przypadkach, ocenie zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG; w miarę możliwości wyniki tych ocen ułatwiają przygotowanie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej z myślą o osiągnięciu celów niniejszego rozporządzenia i unikaniu powielania ocen; przepis ten pozostaje bez uszczerbku dla zgodności poszczególnych projektów z mającym zastosowanie prawem Unii dotyczącym ochrony środowiska;
  - d) zapewnia, w miarę możliwości, synergie z wyznaczeniem obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

▼ B

3. Decyzji państwa członkowskiego o wyznaczeniu doliny towarzyszy plan określający konkretne środki krajowe służące zwiększeniu atrakcyjności doliny jako miejsca prowadzenia działalności produkcyjnej, obejmujący co najmniej następujące systemy wsparcia gospodarczego i administracyjnego w celu:

- a) ułatwiania rozwoju niezbędnej infrastruktury w dolinie;
- b) wspierania inwestycji prywatnych w dolinę;
- c) osiągnięcia odpowiedniego przekwalifikowania i podniesienia kwalifikacji lokalnej siły roboczej;
- d) udostępniania w internecie informacji o dolinie zgodnie z art. 7.

4. Inwestycje publiczne mające na celu utworzenie dolin, wyposażenie ich w odpowiednią infrastrukturę, przekształcenie terenów zdegradowanych i rozwój adekwatności lokalnej puli umiejętności mogą w stosownych przypadkach korzystać z maksymalnych stóp dofinansowania na podstawie rozporządzeń (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056 i (UE) 2021/1057.

*Artykuł 18***Wydawanie pozwoleń w dolinach**

1. Sekcje I i II stosuje się do indywidualnych projektów w dolinach. Dla każdej doliny wyznacza się pojedynczy punkt kontaktowy.

2. Aby uniknąć powielania ocen, przy wydawaniu opinii, o której mowa w art. 10 ust. 1, właściwy organ uwzględnia wyniki ocen przeprowadzonych zgodnie z art. 17 ust. 2 lit. c).

3. Pojedynczy punkt kontaktowy udostępnia projektodawcom wzory określające konkretne pozwolenia potrzebne do realizacji projektów w dolinach. Wzory te zawierają informacje na temat wszelkich cech projektu i środków przewidzianych w celu uniknięcia znaczących niekorzystnych skutków dla środowiska lub zapobieżenia im w celu zapewnienia, aby ocenie zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE podlegały wyłącznie projekty mające znaczący wpływ na środowisko, oraz aby ułatwić właściwemu organowi ustalenie, czy projekt ma zostać poddany ocenie zgodnie z art. 4 ust. 2–6 tej dyrektywy.

4. Uznaje się, że projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie w dolinach przyczyniają się do bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie w Unii, a zatem leżą w interesie publicznym. Jeżeli chodzi o wpływ na środowisko lub obowiązki, o których mowa w art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE i art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE, art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG oraz w aktach ustawodawczych Unii w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie w dolinach w Unii uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym i można je uznać za projekty o nadrzędnym interesie publicznym i leżące w interesie zdrowia publicznego i bezpieczeństwa, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tych aktach.

*Artykuł 19***Koordinacja finansowania**

1. Platforma ustanowiona w art. 38 bada wąskie gardła i ogólnouijnne potrzeby finansowe strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, doradza w sprawie sposobów koordynacji finansowania unijnego i krajowego w odniesieniu do tych potrzeb finansowych oraz gromadzi potencjalne najlepsze praktyki, między innymi do celów rozwoju transgranicznych łańcuchów dostaw w Unii, w szczególności na podstawie regularnej wymiany informacji i zaleceń grupy ds. przemysłu neutralnego emisyjnie oraz z odpowiednimi sojuszami przemysłowymi.

2. Platforma na wniosek projektodawcy strategicznego projektu na rzecz neutralności emisyjnej omawia i doradza, w jaki sposób można uzupełnić finansowanie danego projektu, biorąc pod uwagę już zapewnione finansowanie i uwzględniając co najmniej następujące elementy:

- a) dodatkowe prywatne źródła finansowania;
- b) wsparcie za pomocą środków z Grupy EBI lub innych międzynarodowych instytucji finansowych, w tym Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju;
- c) istniejące instrumenty i programy państw członkowskich, w tym te, które są wkładem krajowych banków prorozwojowych, krajowych instytucji prorozwojowych oraz agencji kredytów eksportowych;
- d) stosowne programy finansowania unijnego.

3. W terminie do dnia 30 września 2024 r., a następnie co dwa lata Platforma wydaje Komisji zalecenia dotyczące zapewnienia wystarczających środków finansowych, w tym z budżetu Unii, na osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia.

4. Państwa członkowskie i, w stosownych przypadkach, Komisja podejmują działania mające na celu przyspieszenie publicznych inwestycji w projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Działania takie mogą, bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE, obejmować doradztwo w zakresie wsparcia i koordynowanie wsparcia dla projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w przypadku których występują trudności w dostępie do finansowania.

ROZDZIAŁ III

MOC ZATŁACZANIA CO₂*Artykuł 20***Cel na poziomie Unii dotyczący mocy zatłaczania CO₂**

1. Do 2030 r. musi zostać osiągnięta roczna moc zatłaczania wynosząca co najmniej 50 mln ton CO₂ w składowiskach, tj. geologicznych składowiskach dopuszczonych na mocy dyrektywy 2009/31/WE, takich jak wyeksploatowane pola naftowe i gazowe czy solankowe warstwy wodonośne, które znajdują się na terytorium Unii, w jej wyłącznych strefach ekonomicznych lub na jej szelfie kontynentalnym w rozumieniu Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza i które nie są powiązane z intensyfikacją wydobycia węgłowodorów.

▼B

2. Wszystkie składowiska są zaprojektowane tak, aby działały przez co najmniej pięć lat, i są zgodne z zasadami sprawiedliwego i otwartego dostępu, zapewnianego w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny, jak określono w dyrektywie 2009/31/WE.

3. W terminie do dnia 30 czerwca 2027 r., a następnie co dwa lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów w realizacji unijnego rocznego celu w zakresie mocy zatłaczania, w tym na temat stanu rynku w odniesieniu do mocy zatłaczania. Sprawozdania zawierają przegląd geograficznego rozmieszczenia składowisk w całej Unii. W pierwszym sprawozdaniu ocenia się, czy uznaje się za konieczne wprowadzenie ogólnounijnego celu na 2040 r. lub wcześniej, jeżeli zajdzie taka potrzeba.

4. Sprawozdania, o których mowa w ust. 3, zawierają ocenę zdolności składowania i mocy zatłaczania CO₂, z wykorzystaniem w szczególności informacji zebranych zgodnie z art. 21 ust. 2 i art. 23 ust. 6. W sprawozdaniach:

a) przedstawia się szczegółową analizę geograficznego i czasowego planowania składowisk CO₂ oraz projektów wychwytywania CO₂ z emisji CO₂ pochodzących z instalacji przemysłowych w Unii, z uwzględnieniem szczególnego potencjału wykorzystania CO₂ w celu przyczynienia się do trwałego składowania CO₂;

b) określa się główną infrastrukturę potrzebną do transportu i składowania emisji CO₂ pochodzących z instalacji przemysłowych w całej Unii;

c) przedstawia się szczegółową analizę ewentualnych barier utrudniających rozwój rynku CCS.

5. Do dnia 31 grudnia 2028 r. Komisja może przedłożyć, na podstawie oceny, o której mowa w ust. 3, wniosek ustawodawczy dotyczący wprowadzenia nowego celu na poziomie Unii w zakresie mocy zatłaczania CO₂ na 2040 r. lub, w razie potrzeby, wcześniej. Jeżeli Komisja postanowi nie przedstawiać wniosku ustawodawczego mającego na celu wprowadzenie tego celu, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie uzasadnienie swojej decyzji.

6. W terminie trzech miesięcy od podpisania przez Unię umowy międzynarodowej odnoszącej się do niniejszego rozdziału Komisja przedkłada sprawozdanie oceniające skutki tej umowy międzynarodowej, w szczególności w odniesieniu do promowania i ochrony unijnych norm środowiskowych, celów klimatycznych oraz potencjalnej potrzeby dodatkowych unijnych polityk i środków w świetle postanowień tej umowy międzynarodowej. Na podstawie tego sprawozdania Komisja, w stosownych przypadkach, przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany niniejszego rozporządzenia zgodnie z ust. 1.

7. Komisja publikuje wytyczne określające odpowiednie poziomy czystości CO₂ i pierwiastków śladowych w strumieniu CO₂ dla projektów składowania CO₂ przyczyniających się do osiągnięcia unijnego celu w zakresie zdolności zatłaczania.

*Artykuł 21***Przejrzystość danych dotyczących zdolności składowania CO₂**

1. W terminie do dnia 30 grudnia 2024 r. państwa członkowskie:
  - a) podają do wiadomości publicznej – bez uszczerbku dla wymogów dotyczących ochrony informacji poufnych – dane dotyczące wszystkich obszarów na ich terytorium, w tym solankowych warstw wodonośnych, na których składowiska CO₂ mogłyby być dopuszczone;
  - b) zobowiązują podmioty posiadające na ich terytorium zezwolenia zdefiniowane w art. 1 pkt 3 dyrektywy 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁶⁾ do podania do wiadomości publicznej, na zasadzie ograniczonego zaufania, danych geologicznych dotyczących miejsca wydobycia, które zostały zlikwidowane lub których likwidację zgłoszono właściwemu organowi, oraz ocen ekonomicznych, o ile są dostępne, poszczególnych kosztów zatłaczania CO₂, chyba że dany podmiot złożył wniosek o pozwolenie na poszukiwania zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE, w tym danych dotyczących:
    - (i) zdatności obszaru do zrównoważonego, bezpiecznego i trwałego zatłaczania i składowania CO₂;
    - (ii) dostępności lub potrzeby infrastruktury transportowej i środków transportu odpowiednich do bezpiecznego transportu CO₂ w celu dotarcia do miejsca.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) niniejszego ustępu dane te obejmują co najmniej informacje wskazane w zawiadomieniach Komisji w sprawie wskazówek dla państw członkowskich dotyczących zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu zgłoszonych zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz ich aktualizacjach przedłożonych zgodnie z art. 14 tego rozporządzenia (krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu).

2. W terminie do dnia 30 grudnia 2024 r., a następnie co roku każde państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie, które podaje się do wiadomości publicznej i które pozostaje bez uszczerbku dla wymogów dotyczących ochrony informacji poufnych, w którym to sprawozdaniu opisuje:

- a) mapowanie projektów wychwytywania CO₂ będących w toku na jego terytorium lub realizowanych we współpracy z innymi państwami członkowskimi oraz oszacowanie odpowiednich potrzeb w zakresie mocy zatłaczania i zdolności składowania, a także transportu CO₂;
- b) mapowanie projektów składowania CO₂ i projektów transportu CO₂ będących w toku na jego terytorium, w tym status wydawania pozwoleń na podstawie dyrektywy 2009/31/WE, przewidywane daty ostatecznych decyzji inwestycyjnych i wprowadzenia do eksploatacji;
- c) krajowe środki wsparcia, które zostały lub zostaną przyjęte w celu przyspieszenia realizacji projektów, o których mowa w lit. a) i b) niniejszego ustępu, a także środki dotyczące transgranicznego transportu CO₂;

⁽⁶⁾ Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3).

▼B

- d) w stosownych przypadkach – krajową strategię i cele, które zostaną i zostały ustalone w odniesieniu do wychwytywania CO₂ do 2030 r.;
  - e) dwustronną i regionalną współpracę ułatwiającą transgraniczny transport CO₂, w tym jej konsekwencje dla dostępu podmiotów wychwytyjących CO₂ do bezpiecznych i nienaruszających zasady niedyskryminacji środków transportu CO₂;
  - f) projekty transportu CO₂ w toku oraz oszacowanie niezbędnej zdolności przyszłych projektów transportu CO₂ w celu dopasowania do odpowiedniej zdolności wychwytywania i składowania.
3. Jeżeli ze sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, wynika, że na ich terytorium nie są realizowane żadne projekty składowania CO₂, państwa członkowskie składają sprawozdanie na temat planów ułatwiających dekarbonizację sektorów przemysłu. Jeżeli ma to zastosowanie, obejmuje ono transgraniczny transport CO₂ do składowisk znajdujących się w innych państwach członkowskich, a także projekty wykorzystania CO₂.

*Artykuł 22***Infrastruktura transportu CO₂**

1. Aby ułatwić osiągnięcie celu określonego w art. 20, Unia i jej państwa członkowskie, w stosownych przypadkach we współpracy z odpowiednimi przedsiębiorstwami, dokładają wszelkich racjonalnych starań, aby rozwijać niezbędną infrastrukturę transportową CO₂, w tym infrastrukturę transgraniczną, uwzględniając jednocześnie gospodarce i środowiskowe korzyści płynące z bliskości miejsc wychwytywania i składowania.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu umożliwienia dostępu do sieci transportowych CO₂ i do składowisk dla celów geologicznego składowania wytworzonego i wychwyconego CO₂ w stopniu, w jakim jest to wykonalne ekonomicznie lub gdy potencjalny klient wyraża chęć pokrycia kosztów, zgodnie z art. 21 dyrektywy 2009/31/WE.
3. W przypadku gdy CO₂ jest wychwytywany i transportowany w jednym państwie członkowskim, a następnie transportowany i składowany w innym państwie członkowskim, państwa członkowskie koordynują podejmowane przez nie środki zgodnie z ust. 2. Komisja może ułatwić taką koordynację poprzez ustanowienie regionalnych grup CCS na wspólny wniosek zainteresowanych państw członkowskich.

*Artykuł 23***Wkład producentów ropy naftowej i gazu ziemnego posiadających zezwolenie**

1. Każdy podmiot posiadający zezwolenie zdefiniowane w art. 1 pkt 3 dyrektywy 94/22/WE jest zobowiązany wnieść indywidualny wkład w ogólnounijny cel dotyczący dostępnej mocy zatłaczania CO₂ określony w art. 20 niniejszego rozporządzenia. Te indywidualne wkłady oblicza się proporcjonalnie na podstawie udziału każdego podmiotu w unijnej produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. i stanowią one moc zatłaczania CO₂ w składowisku dopuszczonym zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE i dostępną na rynku do 2030 r. Podmioty, których produkcja ropy naftowej i gazu ziemnego nie przekracza progu określonego w akcie delegowanym na podstawie ust. 12 niniejszego artykułu, są wyłączone z tych obliczeń i nie podlegają wspomnianemu wkładowi.

▼B

2. W terminie do dnia 30 września 2024 r. państwa członkowskie identyfikują i zgłaszają Komisji Europejskiej podmioty, o których mowa w ust. 1, oraz wielkość ich produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

3. Po otrzymaniu sprawozdań przedłożonych na podstawie art. 21 ust. 2 Komisja, po konsultacji z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, określa wkłady podmiotów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w realizację unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO₂ do 2030 r.

4. W terminie do dnia 30 czerwca 2025 r. podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają Komisji plan określający szczegółowo sposób, w jaki zamierzają wywiązać się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu w realizację unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO₂ do 2030 r. Plany te zawierają:

- a) potwierdzenie wkładu podmiotu wyrażonego w postaci docelowej wielkości nowych zdolności składowania i mocy zatłaczania CO₂, które zostaną oddane do użytku do 2030 r.;
- b) określenie środków i celów pośrednich na potrzeby osiągnięcia docelowej wielkości.

5. Aby osiągnąć docelowe wielkości dostępnej mocy zatłaczania, podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą:

- a) inwestować w projekty składowania CO₂ lub je opracowywać, samodzielnie lub we współpracy;
- b) zawierać umowy z innymi podmiotami, o których mowa w ust. 1;
- c) zawierać umowy z osobami trzecimi realizującymi projekty składowania lub inwestorami w celu wywiązania się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu.

6. W terminie do dnia 30 czerwca 2026 r., a następnie co dwa lata, podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają Komisji sprawozdanie zawierające szczegółowe informacje na temat ich postępów w wywiązywaniu się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu. Komisja podaje te sprawozdania do publicznej wiadomości.

7. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o zwolnienie podmiotów, o których mowa w tym ustępie, z indywidualnych wkładów w odniesieniu do działalności produkcyjnej prowadzonej przez nie na terytorium tego państwa członkowskiego od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., pod warunkiem że:

- a) całkowita roczna moc zatłaczania wszystkich składowisk eksploatowanych przez dowolny podmiot, który otrzymał pozwolenie na składowanie w rozumieniu dyrektywy 2009/31/WE i który podjął ostateczną decyzję inwestycyjną na terytorium tego państwa członkowskiego, przekracza sumę indywidualnych wkładów podmiotów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w odniesieniu do odpowiedniej działalności produkcyjnej, oraz że roczne moce zatłaczania związane z tymi składowiskami odpowiadają mocom wymienionym w pozwoleniach na składowanie i w ostatecznych decyzjach inwestycyjnych oraz przyczyniają się do osiągnięcia ogólnounijnego celu w zakresie dostępnej mocy zatłaczania CO₂ określonego w art. 20 niniejszego rozporządzenia;

▼B

b) wniosek składa się przed końcem 2027 r.

8. Pod warunkiem spełnienia warunków określonych w ust. 7 Komisja przyjmuje decyzję zwalniającą zainteresowane podmioty z ich indywidualnego wkładu w związku z działalnością produkcyjną prowadzoną przez nie na terytorium państwa członkowskiego składającego wniosek.

9. Podmioty zwolnione na podstawie ust. 8 mogą zawierać umowy zgodnie z ust. 5 lit. b) i c) wyłącznie w odniesieniu do mocy zatłaczania przekraczającej indywidualny wkład, z którego są zwolnione, oraz sumy wkładów indywidualnych, które zostały objęte zwolnieniem.

10. Rok po podjęciu decyzji o zwolnieniu, a następnie co roku, państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie zawierające szczegółowe informacje na temat postępów podmiotów zwolnionych na podstawie ust. 8 w realizacji ich wkładu w ogólnounijny cel dotyczący dostępnej mocy zatłaczania CO₂ określony w art. 20. Komisja podaje te sprawozdania do publicznej wiadomości.

11. ►**C1** Do 31 grudnia 2028 r. Komisja ocenia na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. d) i art. 42 ust. 7, związek między zapotrzebowaniem na moc zatłaczania w ramach projektów wychwytywania CO₂ i głównej infrastruktury potrzebnej do transportu CO₂ działających lub planowanych do uruchomienia do 2030 r. a sumą indywidualnych wkładów podmiotów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w związku z działalnością produkcyjną na terytorium danego państwa członkowskiego. W przypadku znaczącej nierównowagi dane państwo członkowskie może w drodze wyjątku zwrócić się do Komisji o odstępstwo dotyczące terminu, w którym poszczególne wkłady mają być zrealizowane. ◀ W przypadku znaczącej nierównowagi dane państwo członkowskie może w drodze wyjątku zwrócić się do Komisji o odstępstwo dotyczące terminu, w którym poszczególne wkłady mają być zrealizowane.

12. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 44 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do:

a) zasad dotyczących identyfikacji podmiotów zobowiązanych wnieść wkład zgodnie z ust. 1, w tym progu, poniżej którego podmioty są zwolnione z wkładów;

b) uzgodnień, na których podstawie umowy między podmiotami, o których mowa w ust. 1, oraz inwestycje w zdolności magazynowania będące w posiadaniu osób trzecich są uwzględniane w celu pokrycia ich indywidualnego wkładu na mocy ust. 5 lit. b) i c);

c) treści sprawozdań, o których mowa w ust. 6;

d) szczegółowych warunków, na jakich Komisja może przyznać zwolnienie lub odstępstwo podmiotom na mocy ust. 7, 8 lub 11.

▼B

13. Nie później niż dnia 30 czerwca 2026 r. państwa członkowskie ustanawiają kary w drodze procedur administracyjnych lub postępowania sądowego mające zastosowanie do naruszeń przez podmioty, o których mowa w ust. 1, obowiązków wynikających z ust. 3. Kary te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

*Artykuł 24***Ramy regulacyjne rynku wychwyconego CO₂**

1. W terminie do dnia 30 czerwca 2027 r. Komisja dokonuje oceny funkcjonowania rynku dla wychwyconego CO₂. Ocena ta opiera się na jasnej metodyce, uwzględnia sprawozdania roczne, o których mowa w art. 21 ust. 2, a w szczególności bierze pod uwagę, czy:

- a) obowiązki określone w art. 23 ust. 1 skutecznie wspierają rozwój rynku składowania CO₂ w Unii;
- b) rynek zapewnia otwarty, sprawiedliwy i niedyskryminacyjny dostęp do sieci składowania i transportu CO₂ oraz bezpieczeństwo tej sieci;
- c) rynek zapewnia otwarty, sprawiedliwy i niedyskryminacyjny dostęp do wychwytywania CO₂ do celów wykorzystania lub składowania;
- d) adekwatność sieci transportu CO₂ i innej infrastruktury w całej Unii wystarczająco wspiera cele w zakresie mocy zatlaczania, jak również potrzebę wychwytywania CO₂;
- e) funkcjonowanie rynku CO₂ zapewnia wystarczający dostęp do mocy zatlaczania dla trudnych do wyeliminowania emisji CO₂.

2. Na podstawie oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja może zaproponować akt ustawodawczy dla uregulowania rynku w celu usunięcia wszelkich stwierdzonych niedociągnięć, w szczególności w odniesieniu do trudnych do wyeliminowania emisji.

ROZDZIAŁ IV

DOSTĘP DO RYNKÓW*Artykuł 25***Wkład w zrównoważoność i odporność w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego**

1. W przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych zakresem stosowania dyrektywy 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE, o ile zamówienia obejmują technologie neutralne emisyjnie wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a)–k) niniejszego rozporządzenia jako część ich przedmiotu, lub w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, które wykorzystują tę technologię, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające stosują minimalne obowiązkowe wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego ustanowione w akcie wykonawczym, o którym mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.

▼B

2. Ust. 1 nie uniemożliwia instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym stosowania dodatkowych minimalnych wymogów lub kryteriów udzielenia zamówienia w odniesieniu do zrównoważenia środowiskowego.

3. Niezależnie od ust. 1 instytucje zamawiające i podmioty zamawiające stosują co najmniej jeden z następujących warunków, wymogów lub zobowiązań umownych w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, o których mowa w ust. 1:

- a) warunek specjalny odnoszący się do względów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w postaci klauzuli dotyczącej realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 dyrektywy 2014/24/UE i art. 87 dyrektywy 2014/25/UE oraz ogólnych zasad dyrektywy 2014/23/UE;
- b) wymóg wykazania zgodności z mającymi zastosowanie wymogami cyberbezpieczeństwa określonymi w rozporządzeniu w sprawie cyberodporności, w tym, w stosownych przypadkach i w miarę dostępności, za pośrednictwem odpowiedniego europejskiego programu certyfikacji cyberbezpieczeństwa;
- c) szczególne zobowiązanie umowne do terminowego zrealizowania elementu zamówienia dotyczącego technologii neutralnych emisji wymienionych w art. 4 ust. 1 lit. a)–k), które może prowadzić do powstania obowiązku uiszczenia odpowiedniej opłaty, jeżeli obowiązek ten nie zostanie spełniony, i które wykracza poza wymogi przewidziane w mających zastosowanie przepisach krajowych, jeżeli takie przepisy istnieją.

4. Minimalne obowiązkowe wymogi, o których mowa w ust. 1, o ile mają zastosowanie, w stosownych przypadkach przyjmują formę:

- a) specyfikacji technicznych lub wymogów w rozumieniu art. 36 dyrektywy 2014/23/UE, art. 42 dyrektywy 2014/24/UE i art. 60 dyrektywy 2014/25/UE; lub
- b) klauzuli dotyczących realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 dyrektywy 2014/24/UE i art. 87 dyrektywy 2014/25/UE oraz ogólnych zasad dyrektywy 2014/23/UE.

5. Do dnia 30 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt wykonawczy określający minimalne wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego na potrzeby postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, o których mowa w ust. 1.

Przyjmując akt wykonawczy, Komisja bierze pod uwagę co najmniej następujące elementy:

- a) sytuację rynkową na poziomie Unii w zakresie odpowiednich technologii;
- b) przepisy dotyczące zrównoważenia środowiskowego określone w innych unijnych aktach ustawodawczych i nieustawodawczych mających zastosowanie do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych obowiązkiem określonym w ust. 1;
- c) zobowiązania międzynarodowe Unii, w tym GPA i inne umowy międzynarodowe, którymi Unia jest związana.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

▼B

6. Państwo członkowskie nie dyskryminuje ani nie traktuje inaczej w sposób nieuzasadniony dostawcy lub produktów technologii neutralnych emisyjnie z innego państwa członkowskiego.

7. Wkład oferty w odporność uwzględnia się w przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych zakresem stosowania dyrektyw 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE, w przypadku gdy takie zamówienia obejmują technologie neutralne emisyjnie wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a)–k) niniejszego rozporządzenia jako część ich przedmiotu, lub w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, o których mowa w ust. 1, które wykorzystują tę technologię, a także w przypadku zamówień udzielanych na podstawie umowy ramowej, gdy szacunkowa wartość tych umów jest równa wartościom określonym w art. 8 dyrektywy 2014/23/UE, art. 4 dyrektywy 2014/24/UE i art. 15 dyrektywy 2014/25/UE lub wyższa, zgodnie z niniejszym ustępem.

Jeżeli w momencie zaproszenia do ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub w momencie rozpoczęcia takiego postępowania Komisja ustaliła zgodnie z art. 29 ust. 2, że udział konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego stanowi ponad 50 % dostaw tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów w Unii, lub jeżeli Komisja ustaliła zgodnie z art. 29 ust. 2, że udział dostaw w Unii konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego wzrósł średnio o co najmniej 10 punktów procentowych i osiąga co najmniej 40 % dostaw w Unii, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające uwzględniają następujące warunki uczestnictwa w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu:

- a) zobowiązanie w okresie obowiązywania zamówienia, aby nie dostarczyć więcej niż 50 % wartości konkretnej technologii neutralnej emisyjnie, o której mowa w niniejszym ustępie, z każdego indywidualnego państwa trzeciego określonego przez Komisję;
- b) zobowiązanie w okresie obowiązywania zamówienia, zgodnie z którym maksymalnie 50 % wartości głównych konkretnych komponentów konkretnej technologii neutralnej emisyjnie, o której mowa w niniejszym ustępie, jest dostarczane lub bezpośrednio zapewnione przez zwycięskiego oferenta lub przez podwykonawcę z każdego państwa trzeciego określonego przez Komisję;
- c) zobowiązanie do dostarczenia instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym, na ich żądanie, odpowiednich dowodów dotyczących lit. a) lub b), najpóźniej w chwili zakończenia realizacji zamówienia;
- d) zobowiązanie do uiszczenia proporcjonalnej opłaty w przypadku nieprzestrzegania warunków, o których mowa w lit. a) lub b), w wysokości co najmniej 10 % wartości konkretnych technologii neutralnych emisyjnie objętych zamówieniem, o którym mowa w niniejszym ustępie.

▼B

8. W przypadku zamówień objętych dodatkiem I Unii do GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie stosują wymogów ust. 7 akapit drugi lit. a)–d) jeżeli konkretna technologia neutralna emisyjnie lub jej główne konkretne komponenty pochodzą z państw będących źródłami dostaw, które są sygnatariuszami tych umów lub porozumień.

9. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą w drodze wyjątku podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1–4 jeżeli:

- a) wymagana technologia neutralna emisyjnie może być dostarczona jedynie przez konkretny podmiot gospodarczy i nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- b) w ciągu dwóch lat bezpośrednio poprzedzających planowane nowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego nie złożono żadnych odpowiednich ofert lub żadnych odpowiednich wniosków o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na podobne poprzednie postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego wszczęte przez tę samą instytucję zamawiającą lub ten sam podmiot zamawiający;
- c) stosowanie tych ustępów zobowiązywałoby tę instytucję zamawiającą lub ten podmiot zamawiający do nabycia sprzętu, który wiąże się z nieproporcjonalnymi kosztami lub skutkowałoby niekompatybilnością techniczną w eksploatacji i utrzymaniu.

10. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą zakładać, że nieproporcjonalne są różnice kosztów oszacowane na podstawie obiektywnych i przejrzystych danych jako przekraczające 20 %.

11. W przypadku gdy zastosowanie wkładu oferty w odporność zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu doprowadziło do sytuacji, w której w odpowiedzi na postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego nie złożono odpowiednich ofert lub odpowiednich wniosków o dopuszczenie do udziału, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą w drodze wyjątku:

- a) podjąć decyzję o zastosowaniu procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji zgodnie z art. 32 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2014/24/UE, art. 50 lit. a) dyrektywy 2014/25/UE lub art. 31 ust. 5 dyrektywy 2014/23/UE; lub
- b) podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 7 niniejszego artykułu w konkretnym późniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia mającego na celu zaspokojenie tych samych potrzeb co te, które doprowadziły do rozpoczęcia pierwotnej procedury, o której mowa w niniejszym ustępie.

12. Artykuł ten ma zastosowanie bez uszczerbku dla:

- a) możliwości zastosowania dodatkowych kryteriów pozacenowych;
- b) możliwości wykluczenia rażąco niskich ofert zgodnie z art. 69 dyrektywy 2014/24/UE i art. 84 dyrektywy 2014/25/UE;

▼B

- c) art. 107 i 108 TFUE w przypadku niekonkurencyjnych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

*Artykuł 26***Aukcje mające na celu wdrażanie odnawialnych źródeł energii**

1. W przypadku technologii wymienionych w art. 4 ust. 1 lit. a)–j), które są technologiami energii odnawialnej, państwa członkowskie, przygotowując aukcje na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, uwzględniają:

- a) kryteria wstępnej kwalifikacji związane:
- (i) z odpowiedzialnym prowadzeniem działalności gospodarczej;
  - (ii) z cyberbezpieczeństwem i bezpieczeństwem danych; oraz
  - (iii) ze zdolnością do pełnej i terminowej realizacji projektu;
- b) kryteria wstępnej kwalifikacji lub kryteria udzielenia zamówienia służące ocenie wkładu aukcji w zrównoważony rozwój i odporność, o którym mowa w ust. 2.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla art. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz art. 107 i 108 TFUE, a także dla zobowiązań międzynarodowych Unii.

2. Wkład aukcji w zrównoważoność i odporność opiera się na kryteriach określonych w niniejszym ustępie. Te kryteria powinny być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne.

Aukcje powinny przyczyniać się do zwiększania odporności, biorąc pod uwagę odsetek technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów, które pochodzą z państwa trzeciego, stanowiących ponad 50 % dostaw dla tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów w Unii.

Do celów akapitu drugiego niniejszego ustępu państwo pochodzenia określa się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ⁽⁷⁾.

Aukcje powinny przyczyniać się również do co najmniej jednego z następujących celów:

- a) zrównoważenie środowiskowe wykraczające poza minimalne wymogi określone w mającym zastosowanie prawie;
- b) innowacje poprzez zapewnienie całkowicie nowych rozwiązań lub poprawę porównywalnych najnowocześniejszych rozwiązań;
- c) integracja systemu energetycznego.

Niniejszy ustęp nie uniemożliwia to państwom członkowskim stosowania dodatkowych kryteriów pozacenowych wykraczających poza kryteria wymienione w niniejszym ustępie.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

▼B

3. Do dnia 30 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt wykonawczy doprecyzowujący kryteria wstępnej kwalifikacji i kryteria udzielenia zamówienia, o których mowa w ust. 1.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

4. Państwa członkowskie przyznają każdemu z kryteriów oceny wkładu aukcji w zrównoważoność i odporność, jeżeli stosowane są jako kryteria udzielenia zamówienia, minimalną wagę wynoszącą 5 % i łączną wagę wynoszącą od 15 % do 30 % kryteriów udzielenia zamówienia. Pozostaje to bez uszczerbku dla możliwości nadania większej wagi kryteriom, o których mowa w ust. 2 akapit czwarty, zgodnie z wszelkimi wymogami dla kryteriów pozacenowych określonych zgodnie z zasadami pomocy państwa.

5. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do brania pod uwagę czynników związanych z kryteriami wstępnej kwalifikacji i kryteriami udzielenia zamówienia określonymi w ust. 1, jeżeli uwzględnienie tych kryteriów skutkowałoby poniesieniem przez nie nieproporcjonalnych kosztów. Państwa członkowskie mogą zakładać, że różnice kosztów oszacowane na podstawie obiektywnych i sprawdzalnych danych jako przekraczające 15 % na aukcję są nieproporcjonalne.

6. W stosownych przypadkach państwa członkowskie podejmują środki mające na celu maksymalizację wskaźnika realizacji projektów poprzez odpowiednie zachęty, na przykład poprzez stosowanie indeksacji cen. Państwa członkowskie mogą ocenić wpływ składania ofert z ujemnymi cenami na szybkość i skalę wdrożenia.

7. Ust. 1–5 mają zastosowanie do co najmniej 30 % wolumenu sprzedawanego na aukcji rocznie na państwo członkowskie lub, alternatywnie, do co najmniej 6 gigawatów rocznie na państwo członkowskie.

8. Do dnia 31 grudnia 2027 r., a następnie co dwa lata, Komisja przeprowadza kompleksową ocenę stosowania kryteriów odporności i zrównoważoności w odniesieniu do aukcji na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych oraz ich wpływu na przyspieszone wdrażanie technologii energii odnawialnej. W szczególności Komisja ocenia wpływ kryteriów odporności i zrównoważoności na:

- a) rozwój rocznej produkcji technologii energii odnawialnej w Unii;
- b) wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym ich skutki finansowe i wpływ na tempo wdrażania, przy jednoczesnym uwzględnieniu wykonalności, w tym obciążenia administracyjnego, oraz jasności systemu dla podmiotów realizujących projekty i administracji krajowej, na podstawie dostępnych danych.

W ramach tej oceny Komisja konsultuje się z ekspertami z państw członkowskich w dziedzinie sprzedaży aukcyjnej.

9. Jeżeli ocena, o której mowa w ust. 8, jest pozytywna, w szczególności jeżeli stosowanie kryteriów odporności i zrównoważoności nie utrudniło znacząco wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, Komisja, w stosownych przypadkach, przedkłada wniosek w sprawie zmiany ust. 7 w celu określenia udziału wolumenu sprzedawanego na aukcji rocznie na państwo członkowskie lub bezwzględnego wolumenu, do

▼B

którego mają zastosowanie ust. 1–5, w szczególności z myślą o zwiększeniu tych wolumenów, oraz w celu dostosowania prognozy szacowanych różnic kosztów, o którym mowa w ust. 5.

10. Do celów obliczania wolumenów sprzedawanych na aukcji rocznie na państwo członkowskie można wykluczyć aukcje dla instalacji o maksymalnej wielkości projektu wynoszącej 10 MW. W przypadku aukcji dotyczących konkretnej technologii, do której mają zastosowanie ust. 1–5 i które następnie nie zostały objęte subskrypcją, niewystarczający udział wolumenu aukcji może zostać wyłączone ze stosowania ust. 1–5.

11. Aby ułatwić wdrożenie we wszystkich państwach członkowskich, w szczególności w przypadku państw o niskim wolumenie aukcji, państwa członkowskie, które w ciągu dwóch poprzedzających lat rozpoczęły nie więcej niż dwie aukcje rocznie, mogą obliczyć udział aukcji, do których mają zastosowanie ustępy 1–5 w tych okresach dwóch lat.

*Artykuł 27***Przedkomercyjne zamówienia publiczne i zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania**

1. Państwa członkowskie dążą do wykorzystania, w stosownych przypadkach, przedkomercyjnych zamówień publicznych i zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania w celu stymulowania innowacji w zakresie technologii neutralnych emisyjnie i tworzenia nowych zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Przedkomercyjne zamówienie publiczne i zamówienie publiczne dotyczące innowacyjnych rozwiązań mogą być uzupełniane finansowaniem na poziomie Unii w ramach istniejących programów unijnych na rzecz wspólnych przedkomercyjnych zamówień publicznych lub zamówień publicznych w poszczególnych państwach członkowskich.

2. Platforma przygotowuje zalecenia dotyczące projektowania przedkomercyjnych zamówień lub zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania.

*Artykuł 28***Inne formy interwencji publicznej**

1. Bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE oraz art. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001, a także zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii, przy podejmowaniu decyzji o ustanowieniu nowych lub aktualizacji istniejących systemów korzyści dla gospodarstw domowych, przedsiębiorstw lub konsumentów, które zachęcają do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie, instytucje regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego opracowują te systemy w taki sposób, aby promować nabywanie przez beneficjentów produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie o wysokim wkładzie w zrównowagę i odporność, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, dzięki zapewnieniu dodatkowej proporcjonalnej rekompensaty finansowej lub poprzez uzależnienie kwalifikowalności do systemu od kryteriów określonych w ust. 4 niniejszego artykułu, przy jednoczesnym uwzględnieniu dostępności systemów dla obywateli żyjących w ubóstwie energetycznym.

▼ B

2. Dodatkowa rekompensata finansowa przyznawana przez instytucje zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu za stosowanie kryteriów określonych w ust. 4 akapit pierwszy, formuła wprowadzająca oraz lit. b) i c), nie może przekraczać 5 % kosztu produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie ponoszonego przez konsumenta, z wyjątkiem systemów ukierunkowanych na obywateli żyjących w ubóstwie energetycznym, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 ⁽⁸⁾, dla których limit wynosi 15 %.

3. Opracowując i wdrażając system zgodnie z ust. 1, instytucja ocenia wkład w odporność i zrównoważoność dostępnych na rynku produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie w oparciu o otwartą, niedyskryminacyjną i przejrzystą procedurę. Każdy produkt końcowy technologii neutralnych emisyjnie kwalifikuje się do ubiegania się o objęcie go systemem w dowolnej chwili. Instytucja określa wymagane minimum kwalifikujące produkty końcowe technologii neutralnych emisyjnie do dodatkowej rekompensaty finansowej w ramach systemu wsparcia.

4. Wkład innych form interwencji publicznej w zrównoważoność i odporność opiera się na ich wkładzie w odporność, z uwzględnieniem odsetka technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów, które pochodzą z państwa trzeciego, odpowiadających za ponad 50 % dostaw tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie w Unii, oraz co najmniej jednego z poniższych kryteriów:

- a) zrównoważenie środowiskowe wykraczające poza minimalne wymogi określone w mającym zastosowanie prawie;
- b) wkład w innowacje poprzez zapewnienie całkowicie nowych rozwiązań lub poprawę porównywalnych najnowocześniejszych rozwiązań;
- c) wkład w integrację systemu energetycznego.

Kryteria, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne.

Nie uniemożliwia to państwom członkowskim stosowania dodatkowych kryteriów pozacenowych wykraczających poza kryteria określone w akapicie pierwszym.

Do celów wkładu w odporność, o którym mowa w akapicie pierwszym formuła wprowadzająca niniejszego ustępu, państwo pochodzenia określa się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013.

5. Państwa członkowskie publikują na jednej ogólnodostępnej stronie internetowej wszystkie informacje dotyczące systemów, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do każdego odpowiedniego produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).

*Artykuł 29***Koordinacja inicjatyw w zakresie dostępu do rynków**

1. W stosownych przypadkach Komisja przedstawia wskazówki dotyczące stosowania kryteriów oceny wkładu produktów technologii neutralnej emisyjnie objętych formami interwencji publicznej, o których mowa w art. 25, 26 i 28, w równowagę i odporność.

2. Do celów oceny wkładu w odporność Komisja przyjmuje akt wykonawczy zawierający wykaz każdego z produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych komponentów. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

Na podstawie aktu wykonawczego, o którym mowa w akapicie pierwszym, Komisja przedstawia zaktualizowane informacje na temat udziałów dostaw unijnych pochodzących z różnych państw trzecich w ostatnim roku, dla którego dostępne są dane dotyczące każdej ze strategicznych technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych komponentów. Państwo pochodzenia określa się zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 952/2013.

3. Platforma omawia środki wprowadzane przez państwa członkowskie w celu wdrożenia art. 25–28 oraz prowadzi wymianę najlepszych praktyk między innymi w odniesieniu do praktycznego stosowania kryteriów określających wkład w równowagę i odporność w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, lub systemów zachęcających do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie.

ROZDZIAŁ V

PODNOSENIE UMIEJĘTNOŚCI W CELU TWORZENIA MIEJSC PRACY O WYSOKIEJ JAKOŚCI*Artykuł 30***Europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie**

1. W oparciu o przeprowadzoną przez Komisję, z wykorzystaniem istniejących danych i sprawozdań, ocenę niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie kluczowych dla transformacji przemysłowej i dekarbonizacji oraz w pełni respektując kompetencje państw członkowskich w dziedzinie kształcenia i szkolenia, Komisja wspiera, w tym poprzez zapewnienie finansowania załączkowego, uruchomienie europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie (zwanym dalej „akademiami”), jako organizacji lub konsorcjów lub projektów odpowiednich zainteresowanych stron, które mają następujące cele:

a) opracowywanie, do dobrowolnego stosowania przez państwa członkowskie i organizatorów kształcenia i szkolenia na ich terytoriach, programów nauczania, treści oraz materiałów edukacyjnych i szkoleniowych na potrzeby szkoleń i kształcenia, na przykład dotyczących opracowywania, produkcji, instalowania, zlecenia, obsługi, konserwacji, naprawiania, ekoprojektowania, ponownego wykorzystania i recyklingu technologii neutralnych emisyjnie oraz dotyczących surowców, a także odpowiednich aspektów bezpieczeństwa

▼B

i higieny pracy oraz kompetencji przekrojowych; ma to odzwierciedlać ocenę niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej i wspierać zdolności organów publicznych, w szczególności organów właściwych do wydawania pozwoleń i zezwoleń, o których mowa w rozdziale II, oraz instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających, o których mowa w rozdziale IV niniejszego rozporządzenia;

- b) propagowanie dobrowolnego korzystania przez organizatorów kształcenia i szkolenia w państwach członkowskich z programów nauczania, treści i materiałów edukacyjnych;
- c) oferowanie wsparcia organizatorom kształcenia i szkolenia, którzy korzystają z programów nauczania, treści i materiałów opracowanych przez akademie w celu utrzymania jakości oferowanego szkolenia i wypracowania mechanizmów zapewniających jakość oferowanego szkolenia;
- d) opracowanie poświadczeń, w tym, w stosownych przypadkach, mikropoświadczeń, do dobrowolnego stosowania przez państwa członkowskie i organizatorów kształcenia i szkolenia na ich terytorium, w celu ułatwienia identyfikacji umiejętności, oraz, w stosownych przypadkach, uznawania kwalifikacji w celu poprawy mobilności między miejscami pracy i sektorami, ułatwienia transgranicznej mobilności siły roboczej, jak również promowania dopasowywania kwalifikacji do miejsc pracy o wysokiej jakości za pomocą takich narzędzi, jak europejska sieć służb zatrudnienia (EURES) i EURAXESS, a także w celu wyeksponowania, że dany program nauczania lub treści edukacyjne zostały opracowane przez daną akademię.

2. Akademie angażują w swoje działania odpowiednie podmioty, takie jak przedstawiciele przemysłu technologii neutralnych emisyjnie, organizatorów kształcenia i szkolenia oraz partnerów społecznych z szeregu państw członkowskich. Akademie opracowują plany działania określające między innymi cele pośrednie, wartości docelowe, w tym pod względem liczby osób uczących się, które mają być oparte na ocenie niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej, a także plan finansowy mający na celu osiągnięcie stabilności finansowania. W planach działania zwraca się szczególną uwagę, w stosownych przypadkach, na regiony przechodzące transformację przemysłową lub charakteryzujące się wysoką stopą bezrobocia.

3. Akademie tworzą treści zrównoważone w aspekcie płci, przyczyniają się do zwalczania stereotypów płci i promują równy dostęp do treści nauczania dla wszystkich, zwracając szczególną uwagę na potrzebę aktywizacji większej liczby kobiet i osób młodych, w szczególności młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (NEET), osób starszych, pracowników zawodów, które są zagrożone zniknięciem lub których zakres i zadania są w dużym stopniu zmieniane przez nowe technologie, oraz osób pracujących w regionach w okresie transformacji i osób z niepełnosprawnościami. Akademie promują różnorodność i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami, migrantów i osób znajdujących się w trudnej sytuacji.

4. Bez uszczerbku dla odpowiednich uprawnień władzy budżetowej, w stosownych przypadkach na poziomie Unii udostępnia się środki finansowe na wsparcie uruchomienia akademii poprzez finansowanie załączkowe, o którym mowa w ust. 1. Ponadto zachęca się państwa członkowskie do korzystania z odpowiednich funduszy unijnych, takich jak EFS+, w celu wspierania wdrażania treści dydaktycznych opracowanych przez akademie.

*Artykuł 31***Zawody regulowane w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie i uznawanie kwalifikacji zawodowych**

1. W ciągu dziewięciu miesięcy od ukończenia prac nad treściami i materiałami edukacyjnymi opracowanymi przez daną akademię, a następnie co dwa lata, państwa członkowskie starają się określić, czy programy nauczania opracowane przez tę akademię są równoważne szczególnym kwalifikacjom wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie do celów dostępu do działalności regulowanych wchodzących w zakres zawodu o szczególnym znaczeniu dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie w tym państwie członkowskim. Państwa członkowskie zapewniają, aby wyniki ocen były podawane do wiadomości publicznej i łatwo dostępne w internecie. W przypadku gdy programy nauczania uznaje się za nierównoważne kwalifikacjom wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie do uzyskania dostępu do działalności regulowanych lub jeżeli państwo członkowskie nie dążyło do stwierdzenia równoważności, to państwo członkowskie informuje Platformę, przekazując odpowiednie informacje na temat:

a) uzasadnienia nieukończenia stwierdzenia równoważności; lub

b) różnic między programami nauczania opracowanymi przez akademię a szczególnymi kwalifikacjami wymaganymi przez przyjmujące państwo członkowskie oraz sposobów osiągnięcia równoważności.

2. Jeżeli państwo członkowskie stwierdzi, że programy nauczania opracowane przez daną akademię są równoważne szczególnym kwalifikacjom wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie do celów dostępu do działalności regulowanych, ułatwia ono uznawanie poświadczeń wydanych przez organizatorów kształcenia i szkolenia na podstawie programów nauczania opracowanych przez tę akademię, zgodnie z tytułem III rozdział I dyrektywy 2005/36/WE, traktując poświadczenie jako wystarczający dowód formalnych kwalifikacji, zgodnie z art. 11 dyrektywy 2005/36/WE, w przypadku gdy posiadacz takiego poświadczenia ubiega się o dostęp do zawodu regulowanego w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE i mającego szczególne znaczenie dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie.

3. W przypadku gdy dostęp do zawodu o szczególnym znaczeniu dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie jest regulowany w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE, państwa członkowskie dążą do opracowania wspólnego minimalnego zestawu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które są niezbędne do wykonywania tego konkretnego zawodu, w celu ustanowienia wspólnych ram kształcenia, o których mowa w art. 49a ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE, aby umożliwić automatyczne uznawanie kwalifikacji. Platforma może również przedstawiać sugestie dotyczące wspólnych ram kształcenia, o których mowa w art. 49a ust. 3 dyrektywy 2005/36/WE.

B*Artykuł 32***Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie a umiejętności**

Platforma wspiera i uzupełnia działania państw członkowskich na rzecz wykorzystywania umiejętności w obszarze technologii neutralnych emisyjnie, przy poszanowaniu kompetencji tych państw, poprzez doradzanie i pomoc Komisji i państwom członkowskim, w tym właściwym organom, oraz instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym, o których mowa w rozdziałach II i IV, w następujący sposób:

- a) stale monitorując i prognozując popyt i podaż w odniesieniu do siły roboczej posiadającej zestaw umiejętności potrzebne w technologiach neutralnych emisyjnie, a także dostępność i wykorzystanie odpowiednich możliwości kształcenia i szkolenia – dokonuje oceny, by w stosownych przypadkach dostarczać informacje na potrzeby działań akademii;
- b) monitoruje działalność akademii na podstawie danych i informacji na temat liczby osób korzystających z programów nauczania opracowanych przez akademie, w tym danych zdezagregowanych według sektora przemysłu, wieku, płci oraz poziomu kształcenia i kwalifikacji, wspiera synergie z unijnymi i krajowymi inicjatywami i projektami w zakresie umiejętności oraz wzmacnia i rozpowszechnia dobre praktyki, między innymi w celu przyciągnięcia zróżnicowanej siły roboczej i zapewnienia ogólnego nadzoru;
- c) analizuje pierwotne przyczyny niedoborów siły roboczej i kwalifikacji na podstawie istniejących spostrzeżeń i danych, w tym dotyczących jakości oferty pracy, a tym samym ocenia, czy potrzebne są dodatkowe środki, by w określonych gałęziach przemysłu przyciągnąć większą liczbę pracowników o różnych poziomach kwalifikacji;
- d) wspomaga mobilizację zainteresowanych stron, w tym przemysłu, przedsiębiorstw, w tym MŚP, partnerów społecznych oraz organizatorów kształcenia i szkolenia, takich jak szkoły wyższe, w celu promowania oraz, zgodnie z praktykami krajowymi, ich ewentualnego udziału we wdrażaniu programów nauczania opracowanych przez akademie;
- e) wspomaga upowszechnianie opracowanych przez akademie w państwach członkowskich poświadczeń w dziedzinie uczenia się, by promować identyfikację umiejętności i, w razie potrzeby, uznawanie kwalifikacji, oraz dopasowywanie umiejętności do miejsc pracy, m.in. przez działanie na rzecz uznawania ważności i akceptacji poświadczeń na całym rynku pracy w Unii;
- f) monitoruje upowszechnianie i uznawanie poświadczeń w dziedzinie uczenia oraz pomaga w rozwiązaniu ewentualnych problemów z nieuznawaniem;
- g) ułatwia, w stosownych przypadkach, rozwój europejskich profili zawodowych – które mogą być dobrowolnie stosowane przez państwa członkowskie – obejmujących wspólny zestaw wiedzy, umiejętności i kompetencji w kluczowych zawodach w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, z wykorzystaniem m.in. programów nauczania opracowanych przez akademie oraz, w stosownych przypadkach, terminologii zawartej w europejskiej klasyfikacji umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów (ESCO), aby sprzyjać przejrzystości i mobilności między miejscami pracy i ponad granicami rynku wewnętrznego;

▼B

- h) promuje perspektywy zawodowe i wysoką jakość warunków pracy, w tym adekwatnych wynagrodzeń, na stanowiskach pracy w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, włączenie w rynek pracy w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie większej liczby kobiet i młodych ludzi, w szczególności młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się, osób starszych, pracowników wykonujących zawody, którym grozi zniknięcie lub których zakres i zadania są w dużym stopniu przekształcane przez nowe technologie, osób pracujących w regionach w okresie przejściowym oraz osób z niepełnosprawnościami, oraz przyciąga wykwalifikowanych pracowników z państw trzecich za pomocą instrumentów takich jak europejska niebieska karta i zgodnie z krajowymi kompetencjami, przepisami prawa i praktyką, osiągając tym samym większą różnorodność siły roboczej;
- i) zachęca do mobilności pracowników w całej Unii i wspiera tą mobilność oraz promuje publikowanie przez EURES ogłoszeń dotyczących wolnych stanowisk związanych z technologiami neutralnymi emisyjnie, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 ⁽⁹⁾;
- j) ułatwia ściślejszą koordynację i wymianę najlepszych praktyk i wiedzy fachowej między państwami członkowskimi i w ramach sektora prywatnego w celu zwiększenia dostępności umiejętności w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, w tym wnosząc wkład w polityki Unii i państw członkowskich służące przyciągnięciu nowych talentów z państw trzecich i na wszystkich poziomach kształcenia, zgodnie z krajowymi kompetencjami, przepisami prawa i praktyką, oraz w koordynacji z już istniejącymi strukturami europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
- k) poszukuje synergii z istniejącymi programami szkolenia lub kształcenia, między innymi w celu dostosowania programów nauczania akademii do potrzeb unijnego przemysłu.

ROZDZIAŁ VI

INNOWACJE

*Artykuł 33***Piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie**

1. W terminie do dnia 30 marca 2025 r. przy tworzeniu piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie państwa członkowskie ustanawiają lub wyznaczają co najmniej jeden punkt kontaktowy. Za każdy wniosek w sprawie ustanowienia – zgodnie z niniejszym artykułem – piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie odpowiada jeden punkt kontaktowy.

2. Państwa członkowskie, wraz z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz, w stosownych przypadkach, z innymi państwami członkowskimi, mogą z własnej inicjatywy ustanawiać piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie. Państwa członkowskie ustanawiają piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie w ścisłej współpracy z przedstawicielami przemysłu i, w stosownych przypadkach, z instytutami badawczymi, partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim, zgodnie z ust. 1 na wniosek każdego przedsiębiorstwa, organizacji lub konsorcjum opracowujących innowacyjne

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 107 z 22.4.2016, s. 1).

▼B

technologie neutralne emisyjnie i spełniających kryteria kwalifikowalności i wyboru, o których mowa w ust. 3 akapit drugi lit. a), wybranych przez właściwe organy w wyniku procedury wyboru, o której mowa w ust. 3 akapit drugi lit. b).

3. Ustalenia i warunki ustanawiania i funkcjonowania piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie na podstawie ust. 2 przyjmuje się w drodze aktów wykonawczych. Te ustalenia i warunki wspierają właściwe organy w osiągnięciu większej elastyczności co do ustalania priorytetów w odniesieniu do wniosków dotyczących piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i zatwierdzania tych wniosków. Sprzyjają one innowacjom i uczeniu się działań regulacyjnych, a zwłaszcza uwzględnia się w nich szczególne okoliczności i zdolności uczestniczących MŚP i przedsiębiorstw typu start-up.

Te akty wykonawcze zawierają główne wspólne zasady dotyczące następujących kwestii:

- a) kryteriów kwalifikowalności i procedury wyboru do udziału w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie;
- b) procedury składania wniosków, uczestnictwa, monitorowania, opuszczania piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie oraz ich likwidacji;
- c) warunków mających zastosowanie do uczestników.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

4. Uczestnictwo w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie nie ma wpływu na uprawnienia nadzorcze i naprawcze organów nadzorujących piaskownicę regulacyjną technologii neutralnych emisyjnie. Testowanie, opracowywanie i walidacja innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie lub innych innowacyjnych technologii odbywa się pod nadzorem i ze wsparciem właściwych organów. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia nadzorcze w elastyczny sposób w granicach odpowiednich przepisów prawa, dostosowując istniejące praktyki regulacyjne i wykorzystując swoje uprawnienia dyskrecyjne przy wdrażaniu i egzekwowaniu przepisów prawnych w odniesieniu do konkretnego projektu piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie w celu usunięcia barier, zmniejszenia obciążenia regulacyjnego i niepewności regulacyjnej oraz wspierania innowacji w zakresie technologii neutralnych emisyjnie lub innych innowacyjnych technologii.

5. Aby osiągnąć cel niniejszego artykułu, właściwe organy rozważają przyznanie w prawie krajowym odstępstw lub zwolnień w zakresie dozwolonym przez odpowiednie przepisy prawa Unii. Właściwe organy zapewniają, aby plan działania piaskownicy technologii neutralnych emisyjnie gwarantował poszanowanie wymogów prawa Unii oraz kluczowych celów i zasadniczych wymogów prawa krajowego. Właściwe organy dopilnowują, aby informacje o wszelkim istotnym ryzyku dla zdrowia, bezpieczeństwa lub środowiska stwierdzonym podczas opracowywania i testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie lub innych innowacyjnych technologii były podawane do wiadomości publicznej i skutkowały natychmiastowym zawieszeniem procesu opracowywania i testowania do czasu ograniczenia takiego ryzyka. W przypadku gdy właściwe organy uznają, że proponowany projekt stwarza wyjątkowe ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, ogółu ludności lub środowiska, zwłaszcza ze

▼B

względu na fakt, że dotyczy testowania, opracowywania lub walidacji substancji szczególnie toksycznych, zatwierdzają plan działania piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie dopiero po upewnieniu się, że wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia współmierne do stwierdzonego wyjątkowego ryzyka.

6. Uczestnicy korzystający z piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie ponoszą odpowiedzialność, przewidzianą w mających zastosowanie przepisach dotyczących odpowiedzialności przyjętych na poziomie Unii i na poziomie państw członkowskich, za wszelkie szkody materialne wyrządzone osobom trzecim w wyniku testowania prowadzonego w ramach piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie.

7. Czas trwania piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie może zostać przedłużony w ramach tej samej procedury za zgodą krajowego właściwego organu.

8. Piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie projektuje się i wdraża w taki sposób, aby w stosownych przypadkach ułatwiały współpracę transgraniczną między krajowymi właściwymi organami. Państwa członkowskie, które ustanowiły piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie, koordynują swoje działania i współpracują w ramach Platformy w celu wymiany istotnych informacji z innymi państwami członkowskimi. Platforma może zapraszać przedsiębiorstwa, które uczestniczyły w piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie, do dzielenia się swoimi doświadczeniami związanymi z tym procesem. Komisja – na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie i dyskusji przeprowadzonych za pośrednictwem Platformy – regularnie składa sprawozdania z wyników wdrażania piaskownic regulacyjnych, w tym dobrych praktyk, zdobytych doświadczeń i zaleceń dotyczących ich organizacji oraz, w stosownych przypadkach, stosowania w piaskownicy regulacyjnej niniejszego rozporządzenia i innych przepisów prawa Unii w sposób dostosowany do celów piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie.

*Artykuł 34***Środki dla MŚP i przedsiębiorstw typu start-up**

1. Państwa członkowskie:
  - a) zapewniają MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up priorytetowy dostęp do piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, o ile przedsiębiorstwa te spełniają warunki kwalifikowalności ustanowione w art. 33;
  - b) organizują działania na rzecz podnoszenia świadomości na temat udziału MŚP i przedsiębiorstw typu start-up w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie;
  - c) w stosownych przypadkach ustanawiają specjalny kanał komunikacji z MŚP i przedsiębiorstwami typu start-up w celu dostarczania wskazówek i udzielania odpowiedzi na zapytania dotyczące wdrażania art. 33.
2. Państwa członkowskie uwzględniają szczególne interesy i potrzeby MŚP i przedsiębiorstw typu start-up oraz zapewniają odpowiednie wsparcie administracyjne uczestnictwa w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie. Bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 TFUE państwa członkowskie powinny informować MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up o dostępnym wsparciu finansowym na ich działalność w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie.

▼B*Artykuł 35***Ustanowienie grupy sterującej ds. strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych**

1. Niniejszym ustanawia się grupę sterującą ds. strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych (zwaną dalej „grupą sterującą ds. planu EPSTE”).
2. Grupa sterująca ds. planu EPSTE wypełnia zadania określone w niniejszym rozporządzeniu.

*Artykuł 36***Zadania grupy sterującej ds. planu EPSTE**

1. Grupa sterująca ds. planu EPSTE zapewnia wskazówki i kierunek działań odnośnie do strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych.
2. Komisja i państwa członkowskie podejmują i koordynują działania w ramach grupy sterującej ds. planu EPSTE, aby pomóc wspierać rozwój czystych, wydajnych i opłacalnych technologii energetycznych poprzez koordynację i współpracę w zakresie badań i innowacji w dziedzinie czystej energii – w stosownych przypadkach, z udziałem zaproszonych państw trzecich.
3. Grupa sterująca ds. planu EPSTE doradza Komisji i wspiera ją w podejmowaniu inicjatyw związanych z zadaniami, o których mowa w ust. 1 i 2.

*Artykuł 37***Struktura i funkcjonowanie grupy sterującej ds. planu EPSTE**

1. W skład grupy sterującej ds. planu EPSTE wchodzi państwa członkowskie i Komisja. Przewodniczy jej co najmniej jeden przedstawiciel Komisji.
2. Każde państwo członkowskie wyznacza do grupy sterującej ds. planu EPSTE przedstawiciela wysokiego szczebla. W przypadkach, gdy jest to istotne w związku z funkcją i wiedzą fachową, państwo członkowskie może wyznaczyć więcej niż jednego przedstawiciela w odniesieniu do różnych zadań związanych z pracą grupy. Każdy przedstawiciel wyznaczony do grupy sterującej ds. planu EPSTE ma zastępcę.
3. Grupa sterująca ds. planu EPSTE na wniosek Komisji przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów swoich członków.
4. Grupa sterująca ds. planu EPSTE zbiera się w regularnych odstępach czasu w celu zapewnienia skutecznego wykonywania swoich zadań. W razie potrzeby posiedzenia grupy sterującej ds. planu EPSTE odbywają się na uzasadniony wniosek Komisji lub za zgodą zwykłej większości głosów jej członków.
5. Komisja wspomaga grupę sterującą ds. planu EPSTE za pośrednictwem sekretariatu wykonawczego zapewniającego wsparcie techniczne i logistyczne.

▼B

6. Grupa sterująca ds. planu EPSTE może utworzyć stałe lub tymczasowe grupy robocze i zadaniowe zajmujące się konkretnymi sprawami i zadaniami.

ROZDZIAŁ VII

ZARZĄDZANIE

*Artykuł 38***Ustanowienie Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie i jej zadania**

1. Niniejszym ustanawia się Platformę Europy Neutralnej Emisyjnie (zwaną dalej „Platformą”).

2. Platforma wypełnia zadania określone w niniejszym rozporządzeniu.

3. Platforma może doradzać Komisji i państwom członkowskim i wspierać je w działaniach służących osiągnięciu celów określonych w rozdziale I niniejszego rozporządzenia, unikając przy tym, w miarę możliwości, nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich oraz uwzględniając krajowe plany państw członkowskich w dziedzinie energii i klimatu.

4. Członkowie Platformy koordynują swoje działania dotyczące partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej w ramach Platformy, aby wspomóc promowanie przyjmowania technologii neutralnych emisyjnie na świecie, współpracować w dziedzinie rozwoju innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i wspierać rolę zdolności przemysłowych Unii w torowaniu drogi dla globalnego przechodzenia na czystą energię, zgodnie z ogólnym celem niniejszego rozporządzenia ustanowionym w art. 1. Platforma może okresowo omawiać między innymi:

- a) sposoby poprawy i promowania współpracy oraz dzielenia się wiedzą fachową i technologiami między Unią a państwami trzecimi na całej długości łańcucha wartości technologii neutralnych emisyjnie;
- b) wzmocnienie odporności, w tym poprzez zwiększenie konkurencyjności przemysłu europejskiego objętego zakresem niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do globalnych łańcuchów wartości oraz zalecane działania na rzecz poprawy konkurencyjności;
- c) w stosownych przypadkach poprawę spójności między niniejszym rozporządzeniem a innymi inicjatywami unijnymi, które mogłyby przyczynić się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia, oraz czy należy wydać zalecenia w tym zakresie;
- d) postępy dotyczące łańcuchów wartości technologii neutralnych emisyjnie, zachodzące zmiany technologiczne i przemysłowe oraz wyłaniające się potencjalnie w przyszłości strategiczne łańcuchy wartości w obliczu celów niniejszego rozporządzenia;
- e) najlepsze praktyki w odniesieniu do wdrażania rozdziału II sekcja II oraz art. 15 i 16, a także przyspieszenie terminów wydawania pozwoleń;

▼B

- f) sposoby zaradzenia barierom pozataryfowym w handlu, np. przez wzajemne uznawanie oceny zgodności lub zobowiązania do unikania ograniczeń wywozowych;
- g) kwestię tego, które państwa trzecie mogą być traktowane priorytetowo w kontekście zawierania partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej, biorąc pod uwagę następujące kryteria:
  - (i) ewentualny wkład w bezpieczeństwo dostaw, z uwzględnieniem zdolności produkcyjnych technologii neutralnych emisyjnie;
  - (ii) czy między państwem trzecim a Unią istnieją umowy o współpracy;
  - (iii) to, czy ramy regulacyjne państwa trzeciego i ich wdrożenie zapewniają monitorowanie i minimalizowanie wpływu na środowisko oraz zapobieganie mu, stosowanie odpowiedzialnych społecznie praktyk, w tym poszanowania praw człowieka i praw pracowniczych oraz znaczącego i sprawiedliwego zaangażowania społeczności lokalnych, stosowanie przejrzystych praktyk działalności gospodarczej oraz przeciwdziałanie negatywnym wpływom na prawidłowe funkcjonowanie administracji publicznej i państwa prawa;
  - (iv) moc zatłaczania i zdolności składowania CO₂ na swoich terytoriach;
- h) sposoby zachęcania do produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii poprzez zajęcie się kwestią finansowania, ram regulacyjnych oraz gwarancji inwestycyjnych i lokalizacyjnych.
- i) ocenę stosowania środków handlowych w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla prerogatyw Rady zgodnie z Traktatami w odniesieniu do międzynarodowych instrumentów niewiążących.

5. Państwa członkowskie mogą wspierać Komisję we wdrażaniu środków na rzecz współpracy określonych w partnerstwie przemysłowym na rzecz neutralności emisyjnej.

6. Biorąc pod uwagę sprawozdanie Komisji z dnia 24 października 2023 r. zatytułowane „Postępy w dziedzinie konkurencyjności w zakresie czystych technologii energetycznych” oraz coroczne badanie obciążenia za 2022 r. przeprowadzone przez Komisję Europejską, Komisja składa Platformie sprawozdanie dotyczące dynamiki obciążeń regulacyjnych dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie w Unii.

7. Platforma regularnie koordynuje prace z Forum Wysokiego Szczebla ds. Normalizacji, by omawiać wykorzystanie normalizacji do wsparcia rozwoju technologii neutralnych emisyjnie w Unii.

*Artykuł 39***Struktura i funkcjonowanie Platformy**

1. W skład Platformy wchodzi przedstawiciele państw członkowskich oraz Komisji. Przewodniczy jej przedstawiciel Komisji.

▼B

2. Każde państwo członkowskie wyznacza przedstawiciela wysokiego szczebla w Platformie. W przypadkach, gdy jest to istotne w związku z funkcją i wiedzą fachową, państwo członkowskie może wyznaczyć więcej niż jednego przedstawiciela w odniesieniu do różnych zadań Platformy. Każdy przedstawiciel wyznaczony do Platformy ma zastępcę. Tylko państwa członkowskie mają prawo do głosowania. Każde państwo członkowskie dysponuje tylko jednym głosem niezależnie od liczby przedstawicieli.

3. Platforma na wniosek Komisji przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów swoich członków.

4. Platforma zbiera się w regularnych odstępach czasu w celu zapewnienia skutecznego wykonywania swoich zadań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. W razie potrzeby nadzwyczajne posiedzenia Platformy odbywają się na uzasadniony wniosek Komisji lub państwa członkowskiego.

5. Komisja wspomaga Platformę za pośrednictwem sekretariatu wykonawczego zapewniającego wsparcie techniczne i logistyczne.

6. Platforma może utworzyć stałe lub tymczasowe podgrupy zajmujące się konkretnymi sprawami i zadaniami powiązаныmi z niniejszym rozporządzeniem.

Platforma ustanawia co najmniej podgrupę w celu zapewnienia odpowiedniego wdrożenia akademii zgodnie z rozdziałem V.

7. Platforma zaprasza przedstawicieli Parlamentu Europejskiego do udziału w charakterze obserwatorów w swoich posiedzeniach, w tym w posiedzeniach podgrup stałych lub tymczasowych, o których mowa w ust. 6. Parlament Europejski otrzymuje wszelką dokumentację i informacje związane z pracami Platformy w tym samym czasie co członkowie Platformy.

8. Platforma powołuje grupę ds. przemysłu neutralnego emisyjnie. Grupa ta, z własnej inicjatywy lub na wniosek Platformy, przedstawia Platformie zalecenia, by przyczynić się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia.

9. W stosownych przypadkach Platforma lub Komisja mogą zaprosić ekspertów reprezentujących przemysł, społeczeństwo obywatelskie, środowiska akademickie, związki zawodowe i inne osoby trzecie do udziału w posiedzeniach Platformy i podgrup lub zwrócić się o przedstawienie pisemnych opinii. Wspomniani eksperci nie uczestniczą w podejmowaniu decyzji.

10. Platforma wprowadza niezbędne środki w celu zapewnienia bezpiecznego postępowania z informacjami poufnymi i szczególnie chronionymi informacjami handlowymi oraz bezpiecznego przetwarzania ich.

11. Platforma dokłada wszelkich starań, aby podejmować decyzje w drodze konsensusu.

12. Platforma koordynuje działania i współpracuje z istniejącymi i odpowiednimi sojuszami przemysłowymi oraz, w stosownych przypadkach, zaprasza ich do udziału w swoich posiedzeniach, w tym w posiedzeniach stałych lub tymczasowych podgrup, o których mowa w ust. 6.

▼ B

13. Platforma spotyka się co najmniej raz w roku z przedstawicielami grupy sterującej ds. planu EPSTE, o której mowa w art. 35, w celu omówienia najnowszych zmian, synergii między wdrażaniem niniejszego rozporządzenia a realizacją strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych oraz w celu wydania zaleceń w tym zakresie.

*Artykuł 40***Naukowa grupa doradcza ds. obciążenia regulacyjnego związanego z neutralnością emisyjną**

1. Niniejszym ustanawia się naukową grupę doradczą ds. obciążenia regulacyjnego związanego z neutralnością emisyjną (zwaną dalej „naukową grupą doradczą”).

2. W skład naukowej grupy doradczej wchodzi co najmniej 7 wyższych rangą ekspertów naukowych zajmujących się szerokim zakresem odpowiednich dyscyplin. Członkowie naukowej grupy doradczej spełniają kryteria określone w ust. 4.

3. Nie więcej niż dwóch członków naukowej grupy doradczej może mieć obywatelstwo tego samego państwa członkowskiego. Niezależność członków naukowej grupy doradczej powinna być niekwestionowana.

4. Członków naukowej grupy doradczej wyznacza się na czteroletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego odnowienia, w wyniku otwartej, sprawiedliwej i przejrzystej procedury selekcji. Członków wybiera się w oparciu o następujące kryteria:

- a) doskonałość naukowa;
- b) doświadczenie w przeprowadzaniu ocen naukowych i udzielaniu porad naukowych w dziedzinach, w których kandydat dysponuje wiedzą fachową;
- c) wiedza fachowa w dziedzinie administracji publicznej lub w innych dziedzinach istotnych dla zadań naukowej grupy doradczej;
- d) doświadczenie zawodowe w środowisku interdyscyplinarnym w kontekście międzynarodowym.

5. Członkowie naukowej grupy doradczej są powoływani jako osoby prywatne i wydają opinie z zachowaniem pełnej niezależności od państw członkowskich i instytucji Unii. Naukowa grupa doradcza wybiera spośród swoich członków przewodniczącego na okres czterech lat. Grupa przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

6. Naukowa grupa doradcza w ramach swojej działalności pełni wyłącznie funkcję doradczą i działa bez uszczerbku dla prawa inicjatywy Komisji, Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa oraz funkcji Komisji w zakresie nadzoru i kontroli jakości w Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej.

7. Naukowa grupa doradcza wspiera, zgodnie z ust. 6, prace Komisji, Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich, działając niezależnie w wykonywaniu swoich zadań poprzez składanie sprawozdań doradczych na temat skutków regulacji i obciążenia wynikającego z prawa Unii w odniesieniu do działalności przemysłowej objętej

▼ B

zakresem niniejszego rozporządzenia. Aby zapewnić spójne doradztwo, naukowa grupa doradcza ocenia skutki regulacji i obciążenie regulacyjne dla działalności przemysłowej objętej zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, stosując metodykę opartą na wiedzy naukowej oraz, w stosownych przypadkach, uwzględniając Zestaw instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa.

8. Komisja zapewnia obsługę sekretariatu naukowej grupy doradczej.

9. Naukowa grupa doradcza regularnie wymienia poglądy na temat swoich prac z Platformą.

*Artykuł 41***Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu**

Państwa członkowskie uwzględniają niniejsze rozporządzenie przy przygotowywaniu swoich krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, w szczególności w odniesieniu do wymiaru „badania, innowacje i konkurencyjność” unii energetycznej, odzwierciedlając priorytety strategii na rzecz unii energetycznej i strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych, a także przy składaniu dwuletnich sprawozdań z postępów zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

ROZDZIAŁ VIII

MONITOROWANIE*Artykuł 42***Monitorowanie**

1. Komisja na bieżąco monitoruje:
  - a) postępy Unii w osiągnięciu celów Unii, o których mowa w art. 1, w szczególności ryzyko związane z popytą technologii neutralnych emisyjnie, które zakłócałyby konkurencję lub prowadziłyby do fragmentacji rynku wewnętrznego, oraz związane z tym skutki niniejszego rozporządzenia;
  - b) postępy Unii w osiągnięciu poziomów referencyjnych, o których mowa w art. 5, z uwzględnieniem ograniczeń i możliwości na rynku światowym;
  - c) wartość lub wielkość przywozu na terytorium Unii oraz wywozu poza jej terytorium technologii neutralnych emisyjnie;
  - d) postępy w osiągnięciu celu na poziomie Unii dotyczącego mocy zatłaczania CO₂, o którym to celu mowa w art. 20, oraz powiązanej z nim infrastruktury transportu CO₂, a także powiązanych działań w zakresie wychwytywania CO₂.
2. Państwa członkowskie i wyznaczone przez nie w tym celu organy krajowe gromadzą i dostarczają dane i inne dowody wymagane na podstawie ust. 1.

W szczególności co najmniej raz na trzy lata gromadzą one dane dotyczące:

▼ B

- a) przeszkód w prowadzonym na rynku wewnętrznym handlu technologiami neutralnymi emisyjnie lub towarami wykorzystującymi technologie neutralne emisyjnie i potencjalne uwarunkowania powodujące te przeszkody, w tym gdy przeszkody te wynikają z zakłóceń w globalnym łańcuchu dostaw;
- b) rozwoju technologii neutralnych emisyjnie i tendencji rynkowych, a także cen rynkowych odpowiednich technologii neutralnych emisyjnie, w tym informacji na temat aukcji i częstotliwości ich przeprowadzania, stosowanych cen i wolumenów, stosownie do wymogów rozdziału IV;
- c) zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i powiązanych działań, w tym dane dotyczące zatrudnienia i umiejętności;
- d) liczby MŚP, które stanowią część projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie;
- e) następujących informacji dotyczących procesów wydawania pozwoleń w podziale na poszczególne technologie neutralne emisyjnie:
  - (i) liczby rozpoczętych procesów wydawania pozwoleń, liczby odrzuconych wniosków oraz liczby podjętych decyzji kompleksowych, z wyszczególnieniem, czy zatwierdzono projekt, czy też go odrzucono;
  - (ii) czasu trwania procedur wydawania pozwoleń, w przypadku których podjęto decyzję kompleksową, w tym na jaki czas przedłużono terminy;
  - (iii) informacji na temat zasobów przeznaczonych na działalność pojedynczych punktów kontaktowych;
- f) liczby i charakteru piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie;
- g) ilości CO₂ składowanego stale pod ziemią zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.

3. Do dnia 15 marca 2027 r., a następnie co trzy lata, każde państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie zawierające dane, o których mowa w ust. 2, chyba że dane te zostały już uwzględnione w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu lub są zgodne z elementami tych planów.

4. Obowiązek sprawozdawczy, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, nie ma zastosowania w przypadku, gdy państwa członkowskie uznają, że byłby on sprzeczny z ich podstawowymi interesami bezpieczeństwa zgodnie z art. 346 TFUE.

5. Komisja może przyjmować akty wykonawcze, aby udostępnić wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

6. Na podstawie sprawozdań przedkładanych zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu Komisja monitoruje postępy Unii, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, i publikuje powiązane zalecenia w ramach rocznych sprawozdań z postępów w dziedzinie konkurencyjności czystych technologii energetycznych zgodnie z art. 35 ust. 2 lit. m) rozporządzenia (UE) 2018/1999. W zaleceniach rozpatruje się także, czy wszystkie technologie neutralne emisyjnie niezbędne do osiągnięcia celów określonych w art. 1 niniejszego rozporządzenia są objęte jego zakresem.

▼B

7. Na podstawie projektów wniosków o pozwolenie przedkładanych zgodnie z art. 10 dyrektywy 2009/31/WE oraz na podstawie sprawozdań przedkładanych zgodnie z art. 21 ust. 2 oraz art. 23 ust. 4 i art. 23 ust. 6 niniejszego rozporządzenia Komisja monitoruje postępy w osiąganiu ogólnounijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO₂, o którym mowa w ust. 1 lit. d) niniejszego artykułu. Komisja co roku składa sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

8. Komisja informuje Platformę o swoich ustaleniach powiązanych z niniejszym artykułem.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY KOŃCOWE

*Artykuł 43***Przekazanie uprawnień**

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 44 w celu zmiany ustaleń, na mocy których uwzględnia się umowy między podmiotami, o których mowa w art. 23 ust. 1, i inwestycje w zdolność składowania będące w posiadaniu osób trzecich w celu osiągnięcia ich indywidualnego wkładu określonego w art. 23 ust. 5 oraz w celu ustalenia treści sprawozdań, o których mowa w art. 23 ust. 6.

*Artykuł 44***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 23 ust. 12, art. 43 i art. 46 ust. 7, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 29 czerwca 2024 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 23 ust. 12, art. 43 i art. 46 ust. 7, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

▼B

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 23 ust. 12, art. 43 lub art. 46 ust. 7 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

*Artykuł 45***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011. W sprawach związanych z art. 25 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony decyzją Rady 71/306/EWG⁽¹⁰⁾. W kwestiach związanych z art. 26 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet ds. Unii Energetycznej ustanowiony na mocy art. 44 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 46***Ocena**

1. Do dnia 30 czerwca 2028 r., a następnie co trzy lata, Komisja dokonuje jego oceny i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z głównymi ustaleniami.

2. W ocenie, o której mowa w ust. 1, sprawdza się:

a) czy osiągnięto cele niniejszego rozporządzenia określone w art. 1, w szczególności czy przyczynia się ono do funkcjonowania rynku wewnętrznego, oraz ocenia się skutki niniejszego rozporządzenia dla użytkowników biznesowych, w szczególności MSP, i użytkowników końcowych, a także dla celów Europejskiego Zielonego Ładu;

b) czy niniejsze rozporządzenie jest odpowiednie do osiągnięcia po 2030 r. i w dłuższej perspektywie, do 2050 r., długoterminowego celu neutralności klimatycznej, o którym mowa w art. 1, z uwzględnieniem między innymi możliwości włączenia do niniejszego rozporządzenia innych technologii, które mogą odegrać znaczącą rolę w osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.;

c) czy potrzebne są poziomy referencyjne dla konkretnych technologii, by osiągnąć w Unii bezpieczeństwo dostaw tych technologii.

⁽¹⁰⁾ Decyzja Rady 71/306/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. ustanawiająca Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane (Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15).

▼B

3. W ocenie tej bierze się pod uwagę:
  - a) wynik procesu monitorowania, o którym mowa w art. 42;
  - b) potrzeby technologiczne wynikające z aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, w tym strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych, z uwzględnieniem najnowszego sprawozdania na temat stanu unii energetycznej.
4. W tym samym terminie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, a także po każdym odnowieniu lub aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu i po konsultacji z Platformą, Komisja ocenia potrzebę rozszerzenia wykazu technologii neutralnych emisyjnie określonego w art. 4 i w stosownych przypadkach przedkłada wnioski w tym zakresie.
5. Właściwe organy państw członkowskich dostarczają Komisji wszelkie będące w ich posiadaniu istotne informacje, których Komisja może potrzebować do sporządzenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.
6. Jeżeli na podstawie sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja stwierdzi, że Unia prawdopodobnie nie osiągnie celów określonych w art. 1 ust. 1, po konsultacji z Platformą Europy Neutralnej Emisyjnie ocenia wykonalność i proporcjonalność zaproponowania środków, aby zapewnić osiągnięcie tych celów.
7. Do dnia 30 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt delegowany zgodnie z art. 44 w celu zmiany załącznika na podstawie wykazu technologii neutralnych emisyjnie określonego w art. 4 w celu określenia podkategorii technologii neutralnych emisyjnie oraz wykazu konkretnych komponentów używanych na potrzeby tych technologii. Ten akt delegowany opiera się na kompleksowej ocenie mającej na celu określenie konkretnych istotnych komponentów, które można racjonalnie uważać za używane głównie do produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Ocena ta opiera się na analizie metodologicznej łańcuchów dostaw technologii neutralnych emisyjnie, z uwzględnieniem w szczególności dostępności komponentów na rynku, odpowiedniego poziomu szczegółowości i rozwoju technologii. Komisja może dokonać przeglądu tego aktu delegowanego na podstawie tej oceny.

*Artykuł 47***Postępowanie z informacjami poufnymi**

1. Informacje uzyskane w trakcie wdrażania niniejszego rozporządzenia są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby niniejszego rozporządzenia i chronione stosownym prawem unijnym i krajowym.
2. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa i tajemnicy handlowej oraz innych szczególnie chronionych, poufnych i niejawnych informacji otrzymanych i przetwarzanych w wyniku stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym w odniesieniu do zaleceń i środków, które należy zastosować, zgodnie z prawem Unii i odpowiednimi przepisami prawa krajowego.

▼B

3. Komisja i państwa członkowskie zapewniają, by klauzule tajności informacji niejawnych dostarczanych lub wymienianych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie były obniżane ani znoszone bez uprzedniej pisemnej zgody wytwórcy zgodnie z odpowiednim prawem unijnym lub krajowym.

4. W przypadku gdy państwo członkowskie uzna, że ujawnienie zagregowanych informacji zgodnie z art. 23 może naruszać jego interes bezpieczeństwa narodowego, może ono, w drodze uzasadnionego wniosku, sprzeciwić się ujawnieniu przez Komisję tych informacji.

5. Komisja i organy krajowe, ich urzędnicy, pracownicy oraz inne osoby wykonujące pracę pod nadzorem tych organów zapewniają poufność informacji uzyskanych w trakcie wypełniania swoich zadań i przeprowadzania swoich działań zgodnie z odpowiednim prawem unijnym lub krajowym. Obowiązek ten obejmuje również wszystkich przedstawicieli państw członkowskich, obserwatorów, ekspertów oraz innych uczestników biorących udział w posiedzeniach Platformy na podstawie art. 39.

*Artykuł 48***Zmiana rozporządzenia (UE) 2018/1724**

W rozporządzeniu (UE) 2018/1724 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w załączniku I, w kolumnie pierwszej, dodaje się nowy wiersz „R. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie”;
- 2) w załączniku I, w kolumnie drugiej, w wierszu „R. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie” dodaje się punkty w brzmieniu:
  - „1. informacje na temat procesu wydawania pozwoleń;
  2. informacje na temat usług finansowych i inwestycyjnych;
  3. informacje na temat możliwości finansowania na poziomie Unii lub państwa członkowskiego;
  4. informacje na temat usług wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej, w tym m.in. deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od osób prawnych, lokalnego prawa podatkowego, prawa pracy.”;
- 3) w załączniku II, w kolumnie pierwszej, dodaje się nowy wiersz „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie”;
- 4) w załączniku II, w kolumnie drugiej, w wierszu „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie” dodaje się punkt w brzmieniu:

„Procedury odnoszące się do wszystkich odpowiednich pozwoleń na budowę, rozbudowę, przekształcanie i eksploatację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie i strategicznych projektów na rzecz neutralności emisyjnej, w tym pozwolenia na budowę, pozwolenia w zakresie chemikaliów i pozwolenia na podłączenie do sieci, oceny wpływu na środowisko i zezwolenia środowiskowe, jeżeli są wymagane, a także obejmujące wszystkie wnioski i procedury”;

▼B

- 5) w załączniku II, w kolumnie trzeciej, w wierszu „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie” dodaje się punkt w brzmieniu:
„Wszystkie rezultaty procedur, od potwierdzenia kompletności wniosku do powiadomienia o decyzji kompleksowej w sprawie wyniku procedury przez wyznaczony krajowy punkt kontaktowy.”;
- 6) w załączniku III dodaje się punkt w brzmieniu:
„8) Pojedyncze punkty kontaktowe ustanowione lub wyznaczone na podstawie art. 6 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 (*), w tym do celów art. 18 ust. 1 tego rozporządzenia, oraz punkty kontaktowe ustanowione lub wyznaczone na podstawie art. 33 ust. 1 tego rozporządzenia.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Dz.U. L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).”.

*Artykuł 49***Wejście w życie i stosowanie**

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 29 czerwca 2024 r.
3. Do dnia 30 czerwca 2026 r. art. 25 ust. 1 stosuje się wyłącznie do zamówień udzielanych przez centralne jednostki zakupujące zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 16 dyrektywy 2014/24/UE i art. 2 ust. 1 pkt 12 dyrektywy 2014/25/UE oraz do zamówień o wartości co najmniej 25 mln EUR.
4. Art. 26 i 28 stosuje się od dnia 30 grudnia 2025 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

▼ M1

ZAŁĄCZNIK

Wykaz produktów końcowych i konkretnych komponentów uważanych za używane głównie do produkcji technologii neutralnych emisyjnie

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
Technologie słoneczne	Technologie fotowoltaiczne	— Systemy fotowoltaiczne	<ul style="list-style-type: none"> — Polikrzem klasy fotowoltaicznej — Sztabki krzemowe klasy fotowoltaicznej lub równoważne ⁽¹⁾ — Płytki fotowoltaiczne lub równoważne ⁽¹⁾ — Ogniwa fotowoltaiczne lub równoważne ⁽¹⁾ — Szkło solarne — Enkapsulanty do ogniw fotowoltaicznych — Taśmy fotowoltaiczne — Arkusze fotowoltaiczne — Złącza fotowoltaiczne — Fotowoltaiczne puszkki przyłączeniowe — Moduły fotowoltaiczne — Falowniki fotowoltaiczne — Trackery PV i ich konstrukcje montażowe
	Technologie słonecznej energii elektrycznej	— Elektrownie wykorzystujące skoncentrowaną energię słoneczną (CSP)	<ul style="list-style-type: none"> — Heliostaty CSP — Trackery CSP i ich konstrukcje montażowe — Odbiorniki CSP (punktowe lub liniowe)
	Technologie energii słonecznej termicznej	— Systemy energii słonecznej termicznej	<ul style="list-style-type: none"> — Kolektory słoneczne (w tym płaskie, rurowo-próżniowe, koncentratory i kolektory powietrzne) — Absorbery energii słonecznej termicznej — Szkło solarne — Trackery słonecznej energii termicznej i ich konstrukcje montażowe
	Inne technologie słoneczne	— Kolektory fotowoltaiczno-termiczne (PV/T)	
Technologie lądowej energetyki wiatrowej i technologii morskiej energii odnawialnej	Technologie lądowej energetyki wiatrowej	— Lądowe turbiny wiatrowe	<ul style="list-style-type: none"> — Gondole (zespół) — Układy kierowania gondoli — Układy regulacji kąta łopat — Piasty wirników — Łożyska wału głównego, układu kierowania gondoli i układu regulacji kąta łopat — Hamulce azymutowe — Hamulce wirników — Układy napędowe z napędem bezpośrednim (w tym generator) lub układy napędowe z przekładnią (w tym generator)

▼ **M1**

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
			<ul style="list-style-type: none"> — Magnesy trwałe do turbin wiatrowych — Przekładnie turbin wiatrowych — Łopaty — Wieże
	Technologie morskiej energii wiatrowej	<ul style="list-style-type: none"> — Morskie turbiny wiatrowe 	<ul style="list-style-type: none"> — Gondole (zespół) — Układy kierunkowania gondoli — Układy regulacji kąta łopat — Piasty wirników — Łożyska wału głównego, układu kierunkowania gondoli i układu regulacji kąta łopat — Hamulce azymutowe — Hamulce wirników — Układy napędowe z napędem bezpośrednim (w tym generator) lub układy napędowe z przekładnią (w tym generatory) — Magnesy trwałe do turbin wiatrowych — Przekładnie turbin wiatrowych — Łopaty — Wieże — Fundamenty / fundamenty pływające
	Inne technologie morskiej energii odnawialnej	<ul style="list-style-type: none"> — Technologie energii prądów pływowych — Technologie energii fal 	
Technologie baterii i magazynowania energii	Technologie baterii	<ul style="list-style-type: none"> — Baterie ⁽²⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> — Zestawy baterii — Moduły baterii — Ogniwa baterii — Aktywne materiały katodowe — Aktywne materiały anodowe — Elektrolity — Separatory — Spoiwa — Odbieraki prądu (w tym cienkie folie miedziane, aluminiowe, nikłowe i węglowe) — Systemy zarządzania baterią (BMS) — Systemy zarządzania temperaturą baterii (BTMS)

▼ **M1**

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
	Elektrochemiczne technologie magazynowania	<ul style="list-style-type: none"> — Ultrakondensatory / superkondensatory — Magazynowanie energii w bateriach redoks 	<ul style="list-style-type: none"> — Elektrolity — Separatory — Kolektory — Płytki elektrod
	Technologie magazynowania grawitacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> — Elektrownie szczytowo-pompowe 	<ul style="list-style-type: none"> — Wirniki odwracalnych turbin wodnych i pomp — Dystrybutory z łopatkami kierowniczymi — Zawory motylkowe do dużych elektrowni wodnych — Zawory sferyczne do dużych elektrowni wodnych — Zawory wypływowe stożkowo-strumieniowe do dużych elektrowni wodnych
	Technologie magazynowania energii cieplnej	<ul style="list-style-type: none"> — Systemy magazynowania energii cieplnej 	<ul style="list-style-type: none"> — Media do magazynowania ciepła jawnego i ciepła utajonego (w tym materiały zmiennofazowe i stopione sole) — Materiały do magazynowania termochemicznego
	Technologie magazynowania energii w sprężonym / skroplonym gazie	<ul style="list-style-type: none"> — Magazynowanie energii w sprężonym powietrzu — Magazynowanie energii w ciekłym powietrzu 	
	Inne technologie magazynowania energii	<ul style="list-style-type: none"> — Magazynowanie energii oparte na kole zamachowym 	<ul style="list-style-type: none"> — Wirniki koła zamachowego
Pompy ciepła i technologie energii geotermicznej	Technologie pomp ciepła	<ul style="list-style-type: none"> — Pompy ciepła 	<ul style="list-style-type: none"> — Pompy ciepła — Zawory czterodrożne — Sprężarki spiralne /sprężarki obrotowe pompy ciepła
	Technologie energii geotermicznej	<ul style="list-style-type: none"> — Elektrownie geotermiczne — Systemy bezpośredniego wykorzystania ciepła geotermalnego 	<ul style="list-style-type: none"> — Wymienniki ciepła odporne na geotermalne korozyjne warunki eksploatacji — Pompy głębinowe odporne na geotermalne korozyjne warunki eksploatacji — Pompy do ponownego zatłaczania solanki
Technologie wodorowe	Elektrolizery	<ul style="list-style-type: none"> — Elektrolizery alkaliczne (AEL) 	<ul style="list-style-type: none"> — Stosy — Separatory (przepona lub membrany przystosowane do elektrolizy wody) — Płyty bipolarne i płyty końcowe — Elektrody

▼ M1

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
			<ul style="list-style-type: none"> — Elektrokatalizatory zoptymalizowane na potrzeby elektrolizerów — Ramy i obudowy do montażu stosów elektrolizerów — Uszczelki / szczeliwa
		<ul style="list-style-type: none"> — Elektrolizery z membraną do wymiany protonów (PEMEL) 	<ul style="list-style-type: none"> — Stosy — Zespoły elektrod membranowych (3-warstwowe) / membrany pokryte katalizatorem — Porowate warstwy transportowe / warstwy dyfuzyjne gazu — Płyty bipolarne i płyty końcowe — Elektrokatalizatory zoptymalizowane na potrzeby elektrolizerów — Ramy i obudowy do montażu stosów elektrolizerów — Uszczelki / szczeliwa
		<ul style="list-style-type: none"> — Elektrolizery AEM 	<ul style="list-style-type: none"> — Stosy — Zespoły elektrod membranowych (3-warstwowe) / membrany pokryte katalizatorem — Porowate warstwy transportowe / warstwy dyfuzyjne gazu — Płyty bipolarne i płyty końcowe — Elektrokatalizatory zoptymalizowane na potrzeby elektrolizerów — Uszczelki / szczeliwa — Ramy i obudowy niezbędne do montażu stosów elektrolizerów
		<ul style="list-style-type: none"> — Elektrolizery tlenków stałych (SOEL) 	<ul style="list-style-type: none"> — Stosy — Elektrolity i elektrody — Uszczelki / szczeliwa wysokotemperaturowe — Połączenia sprzęgające / oczka i płyty końcowe — Elektrokatalizatory zoptymalizowane na potrzeby elektrolizerów — Warstwy stykowe — Ramy i obudowy niezbędne do montażu stosów elektrolizerów
	Wodorowe ogniwa paliwowe	<ul style="list-style-type: none"> — Ogniwa paliwowe z membraną do wymiany protonów (PEMFC) 	<ul style="list-style-type: none"> — Stosy — Zespoły elektrod membranowych (3-warstwowe) / membrany pokryte katalizatorem

▼ M1

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
			<ul style="list-style-type: none"> — Porowate warstwy transportowe / warstwy dyfuzyjne gazu — Płyty bipolarne i płyty końcowe — Uszczelki / szczeliwa — Elektrokatalizatory zoptymalizowane na potrzeby ogniw paliwowych — Ramy i obudowy niezbędne do montażu stosów ogniw paliwowych
		<ul style="list-style-type: none"> — Ogniw paliwowe ze stałym tlenkiem (SOFC) 	<ul style="list-style-type: none"> — Stosy — Elektrolity i elektrody — Uszczelki / szczeliwa wysokotemperaturowe — Połączenia sprzęgające / oczka i płyty końcowe — Warstwy stykowe — Elektrokatalizatory zoptymalizowane na potrzeby ogniw paliwowych — Ramy i obudowy niezbędne do montażu stosów ogniw paliwowych
	Inne technologie wodorowe	<ul style="list-style-type: none"> — Sieci przesyłu i dystrybucji wodoru 	<ul style="list-style-type: none"> — Sprężarki wodoru — Stacje tankowania wodoru — Rurociągi do przesyłu i dystrybucji wodoru — Czujniki wodoru — Zawory wodorowe
		<ul style="list-style-type: none"> — Instalacje magazynowania wodoru 	<ul style="list-style-type: none"> — Pokładowe zbiorniki wodoru — Zawory zbiorników wodoru (OTV) — Stacjonarne zbiorniki wodoru
		<ul style="list-style-type: none"> — Instalacje do przekształcania wodoru w amoniak i ekstrakcji wodoru z amoniaku 	<ul style="list-style-type: none"> — Instalacje do krakowania amoniaku
Zrównoważone technologie biogazu i biometanu	Zrównoważone technologie biogazu	<ul style="list-style-type: none"> — Zrównoważone wytwórnie biogazu 	<ul style="list-style-type: none"> — Komory fermentacyjne / zbiorniki fermentacyjne — Enzymy i mikroorganizmy do zrównoważonej produkcji biogazu — Katalizatory do zrównoważonej produkcji biogazu
	Zrównoważone technologie biometanu	<ul style="list-style-type: none"> — Zrównoważone instalacje produkcji biometanu 	<ul style="list-style-type: none"> — Komory fermentacyjne / zbiorniki fermentacyjne — Enzymy i mikroorganizmy do zrównoważonej produkcji biometanu — Jednostki uszlachetniania biometanu — Katalizatory do zrównoważonej produkcji biometanu

▼ M1

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
Technologie CCS	Technologie wychwytywania dwutlenku węgla	<ul style="list-style-type: none"> — Wychwytywanie absorpcyjne — Wychwytywanie adsorpcyjne — Wychwytywanie membranowe — Wychwytywanie oparte na substancjach stałych — Wychwytywanie kriogeniczne — Bezpośrednie wychwytywanie dwutlenku węgla z powietrza 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpuszczalniki zoptymalizowane pod kątem wychwytywania dwutlenku węgla — Sorbenty zoptymalizowane pod kątem wychwytywania dwutlenku węgla — Sprężarki CO₂
	Technologie składowania dwutlenku węgla		
Technologie sieci elektroenergetycznej	Technologie sieci elektroenergetycznej	<ul style="list-style-type: none"> — Podstacje lądowe — Podstacje morskie 	<ul style="list-style-type: none"> — Kable i linie do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz kable łączące technologie neutralne emisyjnie z siecią elektroenergetyczną (linie napowietrzne, kable podziemne i podmorskie, w tym do połączeń wysokonapięciowych prądu stałego (HVDC) i przemiennego (HVAC)) — Aparatura rozdzielcza — Wyłączniki — Przekazniki zabezpieczeniowe — Transformatory elektroenergetyczne — Odłączniki — Izolatory — Ograniczniki przepięć — Kondensatory — Dławiki — Systemy szyn zbiorczych — Szafy elektryczne — Podstacje morskie — Falowniki — Przekształtniki
		<ul style="list-style-type: none"> — Słupy wieżowe do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> — Słupy wieżowe do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej — Przewodniki elektryczne (w tym zaawansowane przewodniki i nadprzewodniki wysokotemperaturowe) — Izolatory — Ograniczniki przepięć — Systemy szyn zbiorczych
		<ul style="list-style-type: none"> — Kable, linie i powiązane akcesoria do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz kable łączące technologie neutralne emisyjnie z 	<ul style="list-style-type: none"> — Kable i linie do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz kable łączące technologie neutralne emisyjnie z siecią elektroenergetyczną (linie napowietrzne, kable podziemne i podmorskie, w tym do połączeń wysokonapięciowych prądu stałego (HVDC) i przemiennego (HVAC))

▼ **M1**

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
		<p>siecią elektroenergetyczną (linie napowietrzne, kable podziemne i podmorskie, w tym do połączeń wysokonapięciowych prądu stałego (HVDC) i przemiennego (HVAC))</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Akcesoria kablowe, w tym mufy, głowice i złącza — Przewodniki elektryczne (w tym zaawansowane przewodniki i nadprzewodniki wysokotemperaturowe) — Izolatory
		<ul style="list-style-type: none"> — Transformatory elektroenergetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> — Transformatory elektroenergetyczne — Rdzenie transformatorowe — Uzwojenia transformatorów — Przełączniki zacze­pów transformatora
	Technologie ładowania elektrycznego w transporcie	<ul style="list-style-type: none"> — Infrastruktura do ładowania pojazdów elektrycznych — Systemy dróg elektrycznych ⁽³⁾ — Urządzenia do zasilania statków energią elektryczną z lądu — Napowietrzne sieci trakcyjne — Urządzenia do zasilania elektrycznego transportu lotniczego 	<ul style="list-style-type: none"> — Infrastruktura do ładowania pojazdów elektrycznych — Złącza do ładowania pojazdów elektrycznych — Urządzenia do zasilania statków energią elektryczną z lądu — Urządzenia do zasilania elektrycznego transportu lotniczego — Złącza do ładowania elektrycznego transportu lotniczego
	Technologie cyfryzacji sieci elektroenergetycznej i inne technologie sieci elektroenergetycznej	<ul style="list-style-type: none"> — Sprzęt i komponenty elektroniki wysokiego i średniego napięcia (w tym technologia prądu stałego) — Technologie elastycznego systemu przesyłowego prądu przemiennego (FACTS) — Inteligentne liczniki / zaawansowana infrastruktura pomiarowa i sterowania 	<ul style="list-style-type: none"> — Sprzęt i komponenty elektroniki wysokiego i średniego napięcia (w tym technologia prądu stałego) — Technologie elastycznego systemu przesyłowego prądu przemiennego (FACTS) — Podstacje systemów zautomatyzowanych — Inteligentne liczniki / zaawansowana infrastruktura pomiarowa i sterowania
Technologie energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego	Technologie energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego	<ul style="list-style-type: none"> — Elektrownie rozszczepienia jądrowego 	<ul style="list-style-type: none"> — Pręty kontrolne i inne systemy truciźny reaktorowej — Zbiornik na płynny rdzeń — Mechanizmy napędowe pręta sterującego — Elementy paliwowe — Zbiorniki reaktora — Zespoły wewnętrzne reaktora — Systemy oczyszczania chłodziwa / moderatora i powiązane systemy oczyszczania — Stabilizatory ciśnienia

▼ **M1**

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
			<ul style="list-style-type: none"> — Pompy obiegu chłodziwa / pompy cyrkulacyjne gazu — Orurowanie i zawory obiegu pierwotnego — Turbiny parowe — Generatory pary — Wymienniki jądrowej energii cieplnej — Komponenty układu wtórnego — Systemy bezpieczeństwa — Systemy monitorowania, oprzyrządowania i sterowania — Maszyny do wymiany paliwa — Układy do pomiarów nuklearnych i jądrowe systemy detekcji — Inne komponenty podlegające zasadom i normom bezpieczeństwa jądrowego
	Technologie jądrowego cyklu paliwowego	— Jądrowe cykle paliwowe	<ul style="list-style-type: none"> — Wirówki — Systemy przetwarzania gazu i sterowania przepływem gazu — Sprzęt do obróbki chemicznej — Sprzęt do zeszkliwania odpadów — Cylindry, pojemniki i kontenery osłonne do transportu, przechowywania i unieszkodliwiania — Ciężka woda — Systemy bezpieczeństwa — Systemy monitorowania, oprzyrządowania i sterowania — Inne komponenty podlegające zasadom i normom bezpieczeństwa jądrowego
Technologie zrównoważonych paliw alternatywnych	Technologie zrównoważonych paliw alternatywnych	— Instalacje zrównoważonych paliw alternatywnych	<ul style="list-style-type: none"> — Katalizatory do produkcji zrównoważonych paliw alternatywnych — Enzymy i mikroorganizmy do produkcji zrównoważonych paliw alternatywnych — Reaktory termochemiczne, elektrochemiczne, chemiczne i biochemiczne / biologiczne do przekształcania biomasy, pochodzących z recyklingu paliw węglowych w pośrednie produkty biologiczne lub gaz syntezowy — Reaktory i jednostki obróbki wtórnej do przekształcania pośrednich produktów biologicznych lub gazu syntezowego i pochodzących z recyklingu paliw węglowych w zrównoważone paliwa alternatywne

▼ **M1**

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
Technologie energii wodnej	Technologie energii wodnej	— Układy turbin wodnych	— Wirniki turbin wodnych — Dystrybutor z łopatkami kierowniczymi — Zawory motylkowe do dużych elektrowni wodnych — Zawory sferyczne do dużych elektrowni wodnych — Zawory wypływowe stożkowo-strumieniowe do dużych elektrowni wodnych
Inne technologie energii odnawialnej	Technologie energii dyfuzji		
	Technologie energii otoczenia (inne niż pompy ciepła)		
	Technologie biomasy	— Zakłady produkujące granulaty — Brykietciarki	— Matryce do pelletu — Komory zagęszczające do brykietowania
	Technologie pozyskiwania biogazu składowiskowego		
	Technologie gazu z oczyszczalni ścieków		
	Inne technologie energii odnawialnej		
Technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym	Technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym	— Systemy zarządzania energią (EMS) — Systemy automatyki budynkowej (BAS) — Zautomatyzowana odpowiedź odbioru (ADR) — Napędy o zmiennej prędkości — Systemy elektroenergetyczne wykorzystujące organiczny obieg Rankine'a (ORC)	— EMS — BAS — ADR — Napędy o zmiennej prędkości — Turbiny ORC
	Technologie sieci ciepłowniczej i chłodniczej	— Rurociągi systemu ciepłowniczego i chłodniczego	— Złączki i mufy do rurociągów
	Inne technologie efektywności energetycznej związane z systemem energetycznym		
Paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego	Technologie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego (RFNBO)	— Instalacje RFNBO	— Reaktory służące do przekształcania H ₂ i CO ₂ lub N ₂ w gaz syntezowy lub alkohole — Reaktory służące do przekształcania gazu syntezowego lub alkoholi w RFNBO — Katalizatory, enzymy i mikroorganizmy do produkcji RFNBO

▼ M1

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
Rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii	Rozwiązania biotechnologiczne w dziedzinie klimatu i energii	<ul style="list-style-type: none"> — Mikroorganizmy i szczepy drobnoustrojów (w tym m.in. bakterie, drożdże, mikroalgi, grzyby i archeony), które są wykorzystywane do obróbki wstępnej surowców i ich przekształcania na biopaliwa, pochodzące z recyklingu paliwa węglowe i paliwa odnawialne, chemikalia węglowe pochodzenia biologicznego i pochodzące z recyklingu, biopolimery, materiały pochodzenia biologicznego i produkty pochodzenia biologicznego — Enzymy (w tym m.in. amylaza i celulaza), które są wykorzystywane do obróbki wstępnej surowców i ich przekształcania na biopaliwa, chemikalia pochodzenia biologicznego, materiały pochodzenia biologicznego i produkty pochodzenia biologicznego lub które są wykorzystywane do katalizowania reakcji w procesach chemicznych — Biopolimery 	<ul style="list-style-type: none"> — Mikroorganizmy i szczepy drobnoustrojów (w tym m.in. bakterie, drożdże, mikroalgi, grzyby i archeony), które są wykorzystywane do obróbki wstępnej surowców i ich przekształcania na biopaliwa, pochodzące z recyklingu paliwa węglowe i paliwa odnawialne, chemikalia węglowe pochodzenia biologicznego i pochodzące z recyklingu, biopolimery, materiały pochodzenia biologicznego i produkty pochodzenia biologicznego — Enzymy (w tym m.in. amylaza i celulaza), które są wykorzystywane do obróbki wstępnej surowców i ich przekształcania na biopaliwa, chemikalia pochodzenia biologicznego, materiały pochodzenia biologicznego i produkty pochodzenia biologicznego lub które są wykorzystywane do katalizowania reakcji w procesach chemicznych — Biopolimery
Transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji	Transformacyjne technologie przemysłowe na rzecz dekarbonizacji	<ul style="list-style-type: none"> — Piece łukowe — Reaktory bezpośrednio redukujące żelazo przystosowane do wodoru — Piece łukowe o elektrodach zanurzanych — Piece z otwartą kąpielą żużlową (OSBF) — Kalcynatory płomieniowe — Elektryczne kotły przemysłowe — Przemysłowe nagrzewnice / piece indukcyjne (*) — Przemysłowe nagrzewnice / piece promiennikowe 	<ul style="list-style-type: none"> — Elektrody grafitowe lub węglowe do pieców elektrycznych — Kalcynatory płomieniowe — Elektryczne kotły przemysłowe — Przemysłowe nagrzewnice / piece indukcyjne — Przemysłowe cewki indukcyjne — Przemysłowe nagrzewnice / piece promiennikowe — Przemysłowe emitery podczerwieni — Przemysłowe nagrzewnice / piece mikrofalowe — Magnetrony przemysłowe — Przemysłowe nagrzewnice / piece wysokoczęstotliwościowe — Generatory wysokoczęstotliwościowe

▼ M1

	Podkategorie technologii neutralnych emisyjnie	Produkty końcowe	Komponenty używane głównie do celów technologii neutralnych emisyjnie
		<ul style="list-style-type: none"> — Przemysłowe nagrzewnice / piece mikrofalowe — Przemysłowe nagrzewnice / piece wysokoczęstotliwościowe — Przemysłowe nagrzewnice / piece rezystancyjne 	<ul style="list-style-type: none"> — Przemysłowe nagrzewnice / piece rezystancyjne — Elektrody molibdenowe do pieców elektrycznych
Technologie transportowania i wykorzystywania CO₂	Technologie transportowania CO ₂	— Infrastruktura transportu CO ₂	— Sprężarki CO ₂
	Technologie wykorzystywania CO ₂	<ul style="list-style-type: none"> — Wykorzystanie termochemiczne — Wykorzystanie elektrochemiczne 	<ul style="list-style-type: none"> — Katalizatory przystosowane do procesów konwersji CO₂ — Elektrolizery CO₂
Technologie napędu wiatrowego i elektrycznego w transporcie	Technologie napędu wiatrowego	<ul style="list-style-type: none"> — Rotory Flettnera — Żagłopłaty ssące — Latawce holownicze — Żagłopłaty sztywne i półsztywne 	
	Technologie napędu elektrycznego	<ul style="list-style-type: none"> — Elektryczne układy napędowe w transporcie drogowym i w terenie — Elektryczne układy napędowe w transporcie kolejowym — Elektryczne układy napędowe w transporcie wodnym — Elektryczne układy napędowe w transporcie lotniczym 	<ul style="list-style-type: none"> — Elektryczne silniki napędowe w transporcie — Magnesy trwałe do silników elektrycznych w transporcie — Zestawy baterii w transporcie — Ogniwa paliwowe w transporcie — Falowniki w transporcie — Wysokonapięciowe jednostki dystrybucji energii z napędem elektrycznym — Ładowarki pokładowe — Porty ładowania — Pokładowe zbiorniki wodoru — Odbieraki prądu (w tym pantografy)
Inne technologie jądrowe	Inne technologie jądrowe (takie jak technologie syntezy jądrowej)		

(1) Termin „równoważne” odnosi się do podobnych etapów lub kluczowych technologii prorozwojowych potrzebnych w przypadku technologii cienkowarstwowych, organicznych, tandemowych lub innych technologii fotowoltaicznych.

(2) Baterie zdefiniowane w art. 3 pkt 13, 14 i 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii.

(3) Termin „system dróg elektrycznych” (nazywany również ładowaniem dynamicznym) odnosi się do urządzeń znajdujących się wzdłuż drogi, które zasilają pojazdy w ruchu. Ten produkt końcowy obejmuje zarówno ładowanie przewodowe, jak i indukcyjne.

(4) Termin „nagrzewnice” odnosi się do zastosowań o niskiej temperaturze (do 200 °C) i średniej temperaturze (200–500 °C). Termin „piec” odnosi się do zastosowań o wysokiej temperaturze (500–1 000 °C) i bardzo wysokiej temperaturze (powyżej 1 000 °C).